

آزمون ۱۳ شهریور ماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۸۰ سؤال در ۹۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده نوازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۲)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اختیاری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اختیاری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	اجباری	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۱)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	اختیاری	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	اجباری	جامعه شناسی (۲)	۵	۶۱	۶۵	۵
۸	اختیاری	جامعه شناسی (۱)	۵	۶۶	۷۰	۵
۹	اجباری	روان شناسی	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰

فيلم تحليل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

ریاضی و آمار (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

تابع (اعمال بر روی توابع + تمرین‌های ترکیبی تابع)
صفحه‌های ۴۵ تا ۵۴

۱- اگر زوج مرتب $(1, a)$ عضو تابع $\frac{f^2}{2g}$ باشد و $f = \{(1, 1), (2, 2), (3, 3)\}$ و $g = \{(1, \frac{1}{2}), (2, 2)\}$ باشند، a کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲- اگر $\begin{cases} f(x) = 2x + 4 \\ g(x) = x^2 + 1 \end{cases}$ باشد، مقدار عددی $\frac{(f+g)(1)}{(f \times g)(0)}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۴

۳- اگر برد تابع ثابت $2f - g$ برابر $\{m\}$ و مقدار $f(3) = 6$ و $g(3) = -1$ باشد، مقدار تابع $h(x) = [m^2 + 1]x$ در $x = -1$ چقدر است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- (۱) ۱۳ (۲) -۱۳ (۳) -۱۷۰ (۴) ۱۷۰

۴- در توابع $f = \{(3, m+n), (2, -n+1), (3, 1), (2, m^2 - 20)\}$ و $g = \{(m, 3), (2, -n^2 + 15), (9, 1)\}$ حاصل $(f+g)(2)$ چقدر است؟ ($m \geq 0$)

- (۱) ۱۴ (۲) ۴ (۳) ۸ (۴) -۲

۵- اگر $f(x) = 3x^2 + a$ ، $g(x) = 2x - b$ ، $(f+g)(2) = 14$ و $(f-g)(1) = 5$ باشد، حاصل $(f \times g)(3)$ کدام است؟

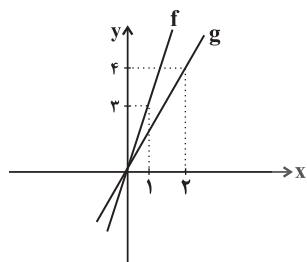
- (۱) ۶۸ (۲) ۴۲ (۳) ۹۶ (۴) ۸۴

۶- اگر $f = \{(3, 5), (4, 2), (7, 5), (6, 0)\}$ و تابع $g(x) = x^2 + 1$ با $D_g = \mathbb{R}$ باشد، تابع $\frac{g}{f}$ کدام است؟

- (۱) $\{(3, 2), (4, 8/5), (7, 10)\}$ (۲) $\{(3, 2), (4, 7/5), (7, 5), (6, 0)\}$
(۳) $\{(3, 2/5), (4, 7/5), (7, 7/5)\}$ (۴) $\{(3, 2/5), (4, 8/5), (7, 5), (6, 0)\}$

۷- در شکل مقابل دو تابع خطی f و g رسم شده‌اند، ضابطه تابع $h(x) = (f+g)(x)$ کدام است؟

- (۱) $h(x) = x^2 + 4x$ (۲) $h(x) = x^2 + x + 3$
(۳) $h(x) = 5x$ (۴) $h(x) = 3x$

۸- اگر $f(x) = |x+3|$ و $g(x) = \begin{cases} 2x+1, & x > -3 \\ x-1, & x \leq -3 \end{cases}$ باشند، ضابطه تابع $(f-g)$ کدام است؟

- (۱) $y = \begin{cases} x+2, & x > -3 \\ -x+4, & x \leq -3 \end{cases}$ (۲) $y = \begin{cases} -x+2, & x > -3 \\ -2x-2, & x \leq -3 \end{cases}$
(۳) $y = \begin{cases} x+2, & x > -3 \\ -2x+4, & x \leq -3 \end{cases}$ (۴) $y = \begin{cases} x-2, & x > -3 \\ -2x-2, & x \leq -3 \end{cases}$

۹- اگر $f = \{(5, 3), (1, 5), (3, 4), (6, 2)\}$ و $g = \{(3, 2), (5, 6), (1, 2), (2, 1)\}$ باشند، برد تابع $\frac{f+g}{f}$ کدام است؟

- (۱) $\{1/4, 1/5, 3\}$ (۲) $\{1/5, 1/8, 3\}$ (۳) $\{1, 1/4, 4\}$ (۴) $\{1, 2/5, 4\}$

۱۰- اگر $f(x) = \sqrt{x+3}$ و $g(x) = \frac{x+2}{x-4}$ ، آنگاه حاصل $(f-g)(1)$ کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) -۱ (۳) ۲ (۴) ۳

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

کار با داده‌های آماری
(گردآوری داده‌ها، معیارهای گرایش به مرکز،
معیارهای پراکندگی)
صفحه‌های ۷۱ تا ۹۸

۱۱- در بین متغیرهای زیر چند متغیر کمی نسبتی وجود دارد؟

- الف) گروه خونی افراد
ب) دمای اتاق در ساعات مختلف روز برحسب سانتی‌گراد
ج) تعداد شرکت‌کنندگان در کنکور سراسری
د) وزن دانش‌آموزان یک کلاس

(۱) ۱ (۲) ۲

(۳) ۳ (۴) صفر

۱۲- برای موضوعات «بررسی توانایی گفتاری دانش‌آموزان شرکت‌کننده در کلاس زبان انگلیسی» و «بررسی کیفیت میوه‌های یک باغ مشخص در فصل برداشت» به ترتیب کدام روش جمع‌آوری داده‌ها مناسب است؟

(۱) مشاهده - دادگان‌ها (۲) پرسشنامه - مشاهده

(۳) مصاحبه - مشاهده (۴) مصاحبه - دادگان‌ها

۱۳- دو پژوهشگر برای به‌دست آوردن میانگین قد دانش‌آموزان دبیرستانی شهر تهران روش‌های مختلفی را انجام دادند. پژوهشگر اول از هر مدرسه ده نفر را در نظر گرفت و به میانگین $\frac{1}{7}$ متر رسید. پژوهشگر دوم با انتخاب یکی از مدارس، تمام دانش‌آموزان آن را بررسی کرد و به میانگین $\frac{1}{65}$ متر رسید. کدام گزینه صحیح است؟

(۱) مشخصه عددی هر دو پژوهشگر آماره و متغیر است.

(۲) پژوهشگر دوم پارامتر جامعه و پژوهشگر اول آماره جامعه را به‌دست آورده است.

(۳) مشخصه عددی هر دو پژوهشگر پارامتر و ثابت است.

(۴) پژوهشگر اول پارامتر جامعه و پژوهشگر دوم آماره جامعه را به‌دست آورده است.

۱۴- اگر واریانس داده‌های $c, 15, 17, 18, 20, c-18, 20$ برابر ۶ باشد. در این صورت میانگین داده‌های c^2 و $2c$ و c کدام است؟ ($c \in \mathbb{N}$)

(۱) ۲۴ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۱۰

۱۵- چنانچه واریانس داده‌های $4-m, 5, 7, 1, 2n-m-1$ صفر باشد، حاصل $m \times n$ کدام است؟

(۱) ۱۲ (۲) -۱۲

(۳) ۱۸ (۴) -۱۸

۱۶- روی قوطی یک کنسرو عدد 10 ± 120 گرم درج شده است، هیئت مدیره شرکت تصمیم گرفته محصول را در بسته جدیدی روانه بازار کند که جرم

میانگین را ابتدا دو برابر کرده و بعد 10 gr به آن اضافه نماید، روی قوطی‌های جدید کدام عدد باید درج شود؟

(۱) 20 ± 250 (۲) 30 ± 250

(۳) 20 ± 240 (۴) 30 ± 240

۱۷- در داده‌های ۱۱، ۱۸، ۲۷، ۳۹، ۴۰، ۳، $x+3$ مد منحصر به فرد و با میانگین برابر است. میانه داده‌های $7+x$ ، $20-x$ ، ۳۸، ۴۸، ۷۱، x ، ۴۲ کدام است؟

(۱) ۴۵ (۲) ۴۷ (۳) ۴۸ (۴) ۵۰

۱۸- داده‌های مربوط به دو گروه A و B به صورت زیر است. به ترتیب از کدام شاخص مرکزی و پراکندگی برای توصیف این متغیرها استفاده شود؟

متغیرها	داده‌ها
A	۶۰، ۶۵، ۵۰، ۵۸، ۶۰، ۶۲، ۵۲، ۵۳، ۵۶
B	۱۲، ۸، ۱۴، ۱۶، ۱۰۰، ۲۱، ۱۳، ۱۰۵، ۹

(۱) A: میانگین و واریانس B: میانگین و واریانس (۲) A: میانه و دامنه میان چارکی B: میانگین و واریانس

(۳) A: میانگین و دامنه میان چارکی B: میانه و انحراف معیار (۴) A: میانگین و انحراف معیار B: میانه و دامنه میان چارکی

۱۹- دامنه میان چارکی داده‌های مرتب شده $\frac{5}{9}$ ، b ، 7 ، 6 ، $\frac{5}{5}$ ، a ، $\frac{5}{2}$ برابر $\frac{3}{5}$ است. اگر میانگین این داده‌ها با میانه برابر باشد، واریانس

داده‌های کوچکتر از میانه کدام است؟

(۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{5}{2}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{7}{2}$

۲۰- میانگین داده‌های ۴۸۱، ...، ۵، ۴، ۳ برابر با ۲۴۲ است. میانگین داده‌های ۱۹۲۴، ...، ۲۰، ۱۶، ۱۲ کدام است؟

(۱) ۹۵۴ (۲) ۹۶۸ (۳) ۸۵۰ (۴) ۸۷۸

آمار و احتمال

درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال + تمرین‌ها
صفحه‌های ۱ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- **نهایی** با ارقام ۰ و ۲ و ۴ و ۶ و ۵ چند عدد سه رقمی مضرب ۵ با ارقام غیر تکراری می‌توان ساخت؟

(۴) ۴۰

(۳) ۲۶

(۲) ۲۴

(۱) ۲۱

۲۲- در جعبه‌ای ۷ مهره قرمز و ۴ مهره آبی وجود دارد. به چند طریق می‌توان ۴ مهره از این جعبه خارج کرد به‌طوری‌که دقیقاً ۱ مهره آبی باشد؟

(مهره‌های هم‌رنگ متمایز هستند.)

(۴) ۶۴۰

(۳) ۱۴۰

(۲) ۴۲۰

(۱) ۲۲۰

۲۳- در یک خانواده ۴ فرزندی احتمال آن‌که تعداد فرزندان دختر و پسر یکسان باشند، کدام است؟

(۴) $\frac{5}{8}$

(۳) $\frac{1}{2}$

(۲) $\frac{3}{8}$

(۱) $\frac{1}{4}$

۲۴- ۷ بازیکن فوتبال به‌طور تصادفی در یک ردیف قرار می‌گیرند. احتمال این‌که ۳ نفر بین دروازه‌بان و کاپیتان قرار بگیرند، چقدر است؟ (دروازه‌بان و کاپیتان دو نفر متفاوت هستند.)

(۴) $\frac{1}{7}$

(۳) $\frac{2}{7}$

(۲) $\frac{3}{7}$

(۱) $\frac{4}{7}$

۲۵- مجموعه $A = \{1, 2, 4, 6, 8, 9\}$ را در نظر بگیرید. این مجموعه چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد که اعداد ۱ و ۲ هر دو با هم در آن نیستند؟

(۴) ۲۰

(۳) ۱۲

(۲) ۱۰

(۱) ۱۶

۲۶- ۵ پرچم مختلف را به پنج میله پرچم نصب کرده‌ایم و روی میله‌ها شماره‌های ۱ تا ۵ را حک کرده‌ایم. چنانچه این پرچم‌ها به‌طور تصادفی در یک ردیف در جایگاه‌های ۱ تا ۵ کنار هم قرار بگیرند، احتمال این‌که میله پرچم‌های با شماره‌های عدد اول در مکان‌های فرد باشند، کدام است؟

(۴) $\frac{9}{10}$

(۳) $\frac{7}{10}$

(۲) $\frac{3}{10}$

(۱) $\frac{1}{10}$

۲۷- اعداد ۲۰، ۳، ۲، ۱ بر روی ۲۰ گوی یکسان نوشته شده‌اند اگر یک گوی از بین آنها بیرون آوریم، با کدام احتمال عدد آن زوج است ولی نهایی

بر ۳ بخش پذیر نیست؟

(۴) $\frac{1}{45}$

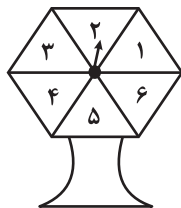
(۳) $\frac{1}{4}$

(۲) $\frac{1}{35}$

(۱) $\frac{1}{3}$

۲۸- عقره دستگاه چرخنده روبه‌رو، پس از به حرکت درآمدن روی یکی از ۶ ناحیه که به طور مساوی تقسیم شده می‌ایستد و عددی را نشان نهایی

می‌دهد. با چه احتمالی عقره روی یک عدد اول می‌ایستد؟

(۲) $\frac{1}{6}$

(۱) $\frac{1}{2}$

(۴) $\frac{2}{3}$

(۳) $\frac{1}{3}$

۲۹- ۹ دانش‌آموز با شماره‌های ۱ تا ۹ در کلاسی داریم. همچنین صندلی‌ها را با همین شماره‌ها نام‌گذاری کرده‌ایم. اگر هر دانش‌آموز به تصادف بر یک

صندلی بنشیند، احتمال آن‌که دانش‌آموزان با شماره‌های اول در صندلی‌های زوج قرار بگیرند، کدام است؟

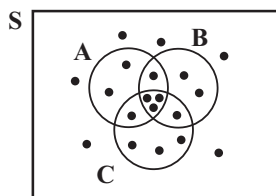
(۴) $\frac{1}{126}$

(۳) $\frac{1}{72}$

(۲) $\frac{1}{63}$

(۱) $\frac{1}{144}$

۳۰- با توجه به شکل مقابل، پیشامد $(A - B) \cup (B - C) \cup (C - A)$ چند عضو دارد؟ (هر نقطه، نمایش دهنده یک عضو است.)

(۱) ۷

(۲) ۸

(۳) ۹

(۴) ۱۰

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل سوم

(درس‌های ۷ تا ۹)

+ کارگاه تحلیل فصل سوم

صفحه‌های ۵۷ تا ۷۸

۳۱- کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن دهم درست است؟

(۱) جریان شعری باباغانی، به شیوه رودکی و عنصری در جریان بود.

(۲) بعد از ظهور شاعرانی چون سعدی، مولانا و حافظ، فرصت رشد ادبیات فارسی فراهم شد.

(۳) اوضاع سیاسی و اجتماعی این قرن به تبع اوضاع ادب فارسی، آشفته بود.

(۴) جریان مکتب وقوع، بازتاب طبیعی محیط اجتماعی این عصر بود.

۳۲- جاهای خالی عبارات زیر را کدام گزینه به ترتیب کامل می‌کند؟

- محتشم کاشانی در سرودن شعر مذهبی معروف و ... عاشورایی او زبانزد است.

- سبک شعر وحشی بافقی حدّ واسط سبک دوره عراقی و سبک هندی است و ... شاخصه اصلی آن است.

- از ویژگی‌های عمده شعر ... مضمون‌های پیچیده و استعاره‌های رنگین، خیال‌انگیز و سرشار از ابهام است.

- ضرب‌المثل‌ها و الفاظ محاوره سخن ... را برجسته ساخته است. وی با به کار بردن مضمون‌های ابداعی فراوان «خلاق‌المعانی ثانی» لقب گرفت.

(۱) ترکیب‌بند - واقع‌گرایی - کلیم کاشانی - صائب

(۲) ترجیع‌بند - مضمون‌یابی - کلیم کاشانی - بیدل

(۳) ترکیب‌بند - واقع‌گرایی - بیدل - کلیم کاشانی

(۴) ترجیع‌بند - حقیقت‌گویی - بیدل - صائب

۳۳- کلمات مذکور در کدام گزینه همگی دارای استعاره آشکار هستند؟

الف) صبح‌دم کز حد خاور خسرو نیلی حصار لشگر رومی روان می‌کرد سوی زنگبار

ب) ماه خورشیدنمایش ز پس پرده زلف آفتابی است که در پیش، سحابی دارد

ج) ای حلقه زده افعی مشکین تو بر دوش ای خنده زده شکر شیرین تو بر نوش

(۱) خسرو، زنگبار، سحاب، شکر

(۲) نیلی حصار، لشگر رومی، ماه، افعی

(۳) زنگبار، افعی، مشکین، آفتاب

(۴) حصار، ماه، خورشید، نوش

۳۴- همه ابیات دارای «یک تشبیه» و «دو استعاره» هستند، به جز ...

(۱) ای بهشتی‌پیکر از فردوس می‌آیی مگر کز عقیق جان‌فزایت آب کوثر می‌رود

(۲) بر آتش دل ما ریز آب آتش‌فام که دفع آتش سوزان به آب باید کرد

(۳) ای بسا دود جگر کز مهر رویت هر شبی شمع عالم‌تاب گردون در شبستان افکند

(۴) دیشب نگار مهوش خورشیدروی من بگشود برقع از رخ و غوغا پدید شد

۳۵- در کدام ابیات هر دو آرایه «تشبیه» و «استعاره» مشهود است؟

- (الف) با چنین چهره مهم جلوه اگر خواهد کرد
(ب) روز ما تیره‌تر از شام سیه خواهد ساخت
(ج) ترک چشمش کشد از خنجر خون‌ریز بسی
(د) زاهد از وسوسه دیو نیندیش از آنک
(ه) دل عالم همگی سوخت ز افغان «غبار»
- ای بسا خون به دل شمس و قمر خواهد کرد
گر حجاب رخ از آن سنبل تر خواهد کرد
خون عشاق ستم‌دیده هدر خواهد کرد
آب چون هست تیمم چه اثر خواهد کرد؟
در دل سخت تو آیا چه اثر خواهد کرد؟

(۱) «الف»، «ب»، «ج» (۲) «الف»، «ج»، «د» (۳) «ب»، «ج»، «ه» (۴) «ب»، «د»، «ه»

۳۶- کدام بیت براساس نشانه‌های هجایی «U / -- U / -- U / -- U / --» سروده شده است؟

- (۱) دلا دیدی که آن فرزانه فرزند
(۲) عجب نیست از گل که خندد به سروی
(۳) در اقصای گیتی بگشتم بسی
(۴) شاهدان گر دلبری زین سان کنند
- چه دید اندر خم این طاق رنگین
که در این چمن پای در گل نشیند
به سر بردم ایام با هر کسی
زاهدان را رخنه در ایمان کنند

۳۷- وزن کدام بیت در مقابل آن درست است؟

- (۱) نه چندان آرزومندم که وصفش در میان آید
(۲) هم تازه رویم هم خجل هم شادمان هم تنگ‌دل
(۳) تو مگر سایه لطفی به سر وقت من آری
(۴) یک سر مو از غم او نیست که اندر تن من
- وگر صد نامه بنویسم حکایت بیش از آن آید (فعولن فعولن فعولن)
کز عهده بیرون آمدن نتوانم این انعام را (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)
که من آن مایه ندارم که به مقدار تو باشم (فعلاتن فعلاتن فعلاتن)
آب حیاتی ندهد با گهری می نشود (مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن)

۳۸- وزن‌واژه کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) امشب سبک‌تر می‌زنند این طبل بی‌هنگام را: مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن
(۲) همه آرام گرفتند و شب از نیمه گذشت: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

(۳) عقل کهن‌بار جفا می‌کشد: مفتعلن مفتعلن فاعلن

(۴) یتیمی که ناکرده قرآن درست: فعولن فعولن فعولن فعل

۳۹- مفهوم همه ابیات یکسان است؛ به جز:

- (۱) گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود
(۲) این نغمه محبت بعد از من و تو ماند
(۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
(۴) عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت
- داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود
تا در زمانه باقی است آواز باد و باران
یادگاری که در این گنبد دوار بماند
فتنه‌انگیز جهان غمزه جادوی تو بود

۴۰- مفهوم کدام بیت با بقیه متفاوت است؟

- (۱) فدایی ندارد ز مقصود چنگ
(۲) جان به لب داریم و همچون صبح خدائیم ما
(۳) اگر عاشقی سر مشوی از مرض
(۴) مرا تو غایت مقصودی از جهان ای دوست
- و گر بر سرش تیر بارند و سنگ
دست و تیغ عشق را زخم نمایانیم ما
چو سعدی فروشوی دست از غرض
هزار جان عزیزت فدای جان ای دوست

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- کدام گزینه از ویژگی‌های سبکی نثر در قرن ششم هجری نیست؟

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی مثل موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ...
- (۲) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن
- (۳) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی
- (۴) استفاده از ترکیبات دشوار

۴۲- در کدام بیت ویژگی‌های فکری عمده اشعار سده‌های پنجم و ششم دیده نمی‌شود؟

- (۱) همین نه شعر تو بی‌آبروی خواهم گفت
که قصد جان تو بی‌نگ‌ونام خواهم کرد
- (۲) در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد
عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
- (۳) شاد زی با سیاه چشمان شاد
که جهان نیست جز فسانه و باد
- (۴) ظاهر آن است که با سابقه حکم ازل
جهد سودی نکند تن به قضا دردام

۴۳- کدام بیت فاقد جناس است؟

- (۱) هست سر بر دوش من باری و باری می‌کشم
تا مگر اندازمش در پای خوبان عاقبت
- (۲) فلک ز قوس و قزح بر هوا کشیده کمان
هوا ز برق جهان بر جهان گشاده کمین
- (۳) ای همه انصاف‌جویان بنده بیداد تو
زاد راه رادمردان حسن مادرزاد تو
- (۴) با صبا همراه بفرست از رخت گلدسته‌ای
بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما

۴۴- تمام گزینه‌ها به جز گزینه ...، «جناس» دارند.

- (۱) ای مهر تو در دل‌ها، وی مهر تو بر لب‌ها
وی شور تو در سرها، وی سر تو در جان‌ها
- (۲) نپندارم ای در خزان کشته جو
که گندم ستانی به وقت درو
- (۳) کار دلم به جان رسد، کارد به استخوان رسد
نالاه کنم بگویدم: دم مزن و بیان مکن
- (۴) آن کس است اهل بشارت که اشارت داند
نکته‌ها هست بسی، محرم اسرار کجاست؟

۴۵- در کدام گزینه، «جناس همسان» وجود ندارد؟

- (۱) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر
دیدم که چگونه گور، بهرام گرفت
- (۲) شب عاشقان بی‌دل چه شبی دراز باشد
تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
- (۳) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت
هم تواند کرمش داد من مسکین داد
- (۴) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند
نه چنین صورت و معنی که تو داری، دارند

۴۶- در ابیات ذوقافیتین زیر، قاعده قافیه‌های کدام بیت نسبت به یکدیگر متفاوت است؟

(۱) در عشق دل و عقل و تن و جان نبود	هر کس که چنین باشد نادان نبود
(۲) آن دلبری که خوبی بسیار اوست	دردا که در دلم همه پیکار کار اوست
(۳) آن شب که همی رای به هجران داری	آفاق به چشم من چو زندان داری
(۴) ترک من کارام جان از شکر گویا دهد	کام جان عاشقان از عیبر شهلا دهد

۴۷- قافیه کدام بیت درست است؟

(۱) سحر به بوی گلستان دمی شدم در باغ	که تا چو بلبل بیدل کنم علاج فراق
(۲) بنگر این کشتی خلقان غرق عشق	ازدهایی گشت گویی حلق عشق
(۳) تو مگر خود مرد صوفی نیستی	هست را از نسیم خیزد نیستی
(۴) دیدار تو حل مشکلات است	صبر از تو خلاف ممکنات است

۴۸- به ترتیب، کدام ابیات قاعده ۲ قافیه و کدام ابیات قاعده ۱ قافیه دارند؟

(الف) اگر بر درخت برومند جای	نیابم که از بر شدن نیست رای
(ب) سپاووش را گفت با او برو	بیارای دل را به دیدار نو
(ج) تا بود این خانه محکم بیای	بر سر ما و سر عالم بیای
(د) که را تیغ قهر اجل در قفاست	برهنه‌ست اگر جوشنش چند لاست

(۱) «الف»، «ج» - «ب»، «د» (۲) «الف»، «ب» - «ج»، «د» (۳) «ب»، «ج» - «الف»، «د» (۴) «الف»، «د» - «ب»، «ج»

۴۹- مفهوم کدام بیت با بیت زیر هم‌خوانی دارد؟

«عمری است که چون خاک جگر تشنه عشقم	و ایام به من جرعه جامت نرسانید»
(۱) روزها شد که ز تو بوی وفايي نرسید	وز سر کوی توام باد صبایی نرسید
(۲) ترسم ای روز وصال ای ز تو خوش روز دلم	نرسد عمر به پایان و به پایان برسی
(۳) آب از پس مرگ تشنه جستن	هم کار آید ولی به شستن
(۴) عمری است که تلخ‌کامم از این حسرت و نشد	یک بوسه قسمتم ز تو شیرین‌دهن شود

۵۰- بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

«اگر تو فی‌المثل ماهی و از گردون سپر داری	به سر عمر تو را لابد زمانه پی‌سپر دارد»
(۱) کسی دانه نیک‌مردی نکاشت	کز او خرمن کام دل برنداشت
(۲) چنین داد پاسخ فریدون که تخت	نماند به کس جاودانه نه بخت
(۳) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد	داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ و ورد
(۴) زد به دلم در آتشی عشق بتی که نام او	زهره و آفتاب را زهر بر آب می‌کند

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم
پایه‌های آوایی ناهمسان،
مراعات نظیر، تلمیح و تضمین
صفحه‌های ۱۰ تا ۳۷

۵۱- **نهایی** شاعران نام‌برده در کدام گزینه، همگی به سبک شاعران عهد سلجوقی شعر می‌گفتند؟

- (۱) سروش اصفهانی، قآنی شیرازی
- (۲) سروش اصفهانی، نشاط اصفهانی
- (۳) مجمر اصفهانی، قآنی شیرازی
- (۴) مجمر اصفهانی، فروغی بسطامی

۵۲- توضیح مقابل کدام‌یک از شخصیت‌های ادبی زیر نادرست است؟

- (۱) عارف قزوینی: وی مضامین وطن‌دوستی و ستیز با نادانی را با آوازی زیبا و پرشور می‌خواند. سوز و شوری که در شعر وی نمایان است، نشان از دردمندی و عشق او به میهن است.
- (۲) محمدتقی بهار: علاوه بر آشنایی عمیق با زبان فارسی و ادبیات کهن، از مسائل روز جامعه نیز آگاهی داشت و این شناخت و توانمندی را در خدمت آزادی و وطن‌خواهی درآورد.
- (۳) میرزا محمدصادق امیری فراهانی: از جانب مظفرالدین‌شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد. فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود و سردبیری روزنامه قانون را نیز بر عهده داشت.
- (۴) سید اشرف‌الدین گیلانی: او توانست با شعرهای ساده و عامیانه‌اش در میان مردم جایگاه مناسبی پیدا کند. در بیداری مردم بسیار مؤثر بود، از نمونه‌های شعر انتقادی او شعر «ای قلم» را می‌توان نام برد.

۵۳- **نهایی** نشریه‌های زیر به‌ترتیب به دست چه کسانی منتشر می‌شد؟

«دانشکده، نوبهار، صور اسرافیل، بهار»

- (۱) میرزا یوسف‌خان اعتصامی، میرزا یوسف‌خان اعتصامی، ملک‌الشعرا بهار، میرزا جهانگیرخان
- (۲) ملک‌الشعرا بهار، ملک‌الشعرا بهار، میرزا یوسف‌خان اعتصامی، میرزا جهانگیرخان
- (۳) میرزا یوسف‌خان اعتصامی، ملک‌الشعرا بهار، میرزا جهانگیرخان، میرزا یوسف‌خان اعتصامی
- (۴) ملک‌الشعرا بهار، ملک‌الشعرا بهار، میرزا جهانگیرخان، میرزا یوسف‌خان اعتصامی

۵۴- **نهایی** موارد کدام گزینه دربارهٔ رمان‌نویسی در عصر بیداری نادرست است؟

- (الف) رمان‌نویسی در ادبیات فارسی سابقه‌ای به طول چند قرن دارد.
- (ب) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.
- (پ) در این عصر نگارش رمان‌های تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با روزنامه‌نویسی در دسر کمتری داشت.
- (ت) محمدباقر میرزا خسروی با رمان «شمس‌الدین و قمر» و میرزا حسن‌خان بدیع با «داستان باستان» از رمان‌نویسان این عهد هستند.

- (۱) «ب» - «پ»
- (۲) «الف» - «ب»
- (۳) «ت» - «پ»
- (۴) «الف» - «ت»

۵۵- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«می‌زند بتخانه گلزار را بر یکدگر کار ابراهیم آزر می‌کند فصل خزان»

- (۱) مجاز، مراعات نظیر، استعاره
- (۲) تشخیص، تضمین، تناسب
- (۳) تشبیه، تلمیح، مراعات نظیر
- (۴) تناسب، تشبیه، مجاز

۵۶- آرایه‌های مقابل همه ابیات تماماً درست است؛ به جز:

- (۱) هرکجا قصه آن طره و کاکل گذرد
 - (۲) واصل ز حرف چون و چرا بسته است لب
 - (۳) باغ از بنفشه رخسار یوسف است
 - (۴) صائب اگر چه پای گریزم شکسته است
- موج آشفتگی از دامن سنبل گذرد (تناسب، تشبیه)
چون ره تمام گشت جرس بی‌زبان شود (مجاز، کنایه)
گردیده از تپانچه اخوان کبودرنگ (تشبیه، تلمیح)
اما خوشم که دست دعا را نبسته‌اند (استعاره، مراعات نظیر)

۵۷- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

- «مهد بر چرخ ران که ماه تویی»
- (۱) گرچه یاران فارغند از یاد من
 - (۲) شبروان را شکوفه ده چو چراغ
 - (۳) چند به ناز پرورم مهر بتان سنگدل
 - (۴) از ظلمت خود ره‌هایی‌ام ده
- بر کواکب دوان که شاه تویی
از من ایشان را هزاران یاد باد
تازه‌رو باش چون شکوفه باغ
یاد پدر نمی‌کنند این پسران ناخلف
با نور خود آشنایی‌ام ده

۵۸- وزن کدام بیت ناهمسان نیست؟

- (۱) خواجه که خاک پای گدایان کوی توست
 - (۲) در دل عشاق فخر و ملک دو عالم
 - (۳) دلم ز پاس نفس تار می‌شود چه کنم
 - (۴) رسید هر که درین خاکدان به گنج قناعت
- شاهی کند گرش تو بگویی گدای ماست
ننگ بود عار همچنانک تو دیدی
وگر نفس کشم افگار می‌شود چه کنم
چو مور زیر زمین برد عیش روی زمین را

۵۹- ابیات کدام گزینه تناسب مفهومی دارند؟

- (الف) دل نیست کبوتر که چو برخواست نشیند
- (ب) هیچ دل نیست که میلش به دلارایی نیست
- (ج) دل کبوترصفت و عشق چو سرپنجه باد
- (د) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی
- (۱) ب، د (۲) د، الف (۳) الف، ج (۴) ج، ب
- از گوشه بامی که پریدیم پریدیم
ضایع آن دیده که بر طلعت زیبایی نیست
پیش سرپنجه شهباز، کبوتر چه کند؟
ز بامی که برخواست مشکل نشیند

۶۰- مفهوم بیت زیر با کدام گزینه ارتباط دارد؟

- «حرفی است این که خضر به آب بقا رسید»
- (۱) صائب، از ادبار خواهد پایمال غم شدن
 - (۲) جامه خضر را دهد آب حیات شست‌وشو
 - (۳) مانند لاله سوخته نانی است روزی‌ام
 - (۴) بر چرخ سست‌عهد منه دل ز سادگی
- زین چرخ دل‌سیه، دم آبی ندید کس
کوته‌اندیشی که از اقبال گردون شاد شد
دل چو ز عشق تازه شد، چرخ کهن نمی‌کند
آن هم فلک به خون جگر می‌دهد مرا
طاق شکسته نیست سزاوار شیشه را

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی،
بحران‌های اقتصادی و
زیست‌محیطی، بحران‌های
معرفتی و معنوی
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

۶۱- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- نخستین بحران اقتصادی چه زمانی به وجود آمد؟

- از منظر کنت، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی چه ویژگی‌ای داشت؟

- «پیمان باسل» در نهایت در پی چاره‌جویی برای کدام بحران جهانی بود؟

(۱) در فاصله بین دو جنگ جهانی - امری ذاتی نیست - بحران شمال و جنوب

(۲) در سال ۱۸۲۰ م در انگلستان - امری ذاتی است - جنگ‌های جهانی

(۳) در سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ - امری عارضی است - چالش فقر و غنا

(۴) در سال ۱۸۲۰ م - امری تحمیلی است - بحران‌های زیست‌محیطی

۶۲- به ترتیب «استفاده از بمب اتم برای نخستین بار»، «آغاز بحران معرفتی جدید» و «ادیان و عرفان‌های سرخ پوستی» با کدام مورد در ارتباط قرار می‌گیرد؟

(۱) جنگ جهانی دوم - آشکار شدن وابستگی دانش تجربی به معرفت‌های غیرحسی - روی‌گردانی از سکولاریسم

(۲) جنگ جهانی اول - محدودیت‌های علمی دانش تجربی - روی‌آوری به سکولاریسم

(۳) جنگ جهانی اول - دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته است - بحران معرفت

(۴) جنگ جهانی دوم - دانش تجربی به معرفت‌های غیرتجربی وابسته نیست - بحران معنویت

۶۳- تفاوت بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا چیست؟

(۱) یکی هویت اقتصادی و دیگری هویت معرفتی دارد.

(۲) چالش فقر و غنا اغلب مقطعی است (برخلاف بحران اقتصادی)

(۳) آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای ضعیف است و آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را در برمی‌گیرد.

(۴) بحران اقتصادی معمولاً از چالش فقر و غنا فاصله می‌گیرد و دامنه آن را می‌کاهد.

۶۴- در متن زیر چند عبارت درست است؟

- چالش‌های جهانی به تدریج و یکی پس از دیگری آشکار می‌شوند و اغلب پایان می‌یابند. - ابتدا چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و ... رخ

می‌دهند. - این چالش‌ها همگی از درون فرهنگ غرب برمی‌خیزند - فرهنگ غرب می‌تواند این چالش‌ها را به دیگران نسبت دهد.

(۱) فقط یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۶۵- کدام گزینه تمام موارد را درست بیان نموده است؟

(۱) از مهم‌ترین علل وقوع دو جنگ جهانی، رقابت کشورهای اروپایی بر سر مناطق استعماری بود. - جنگ آمریکا و ژاپن، جهنمی‌ترین جنگ قرن

بیستم نام گرفت.

(۲) از نظر هانتینگتون، در جنگ تمدن‌ها، دولت-ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی هستند. - در جنگ تمدن‌ها، غرب، بزرگ‌ترین تهدید

برای فرهنگ اسلامی است.

(۳) بعد از جنگ جهانی دوم و تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین بلوک شرق و غرب ادامه داشت. - بر اساس نظریه مرکز و

پیرامون، جوامع غربی، چالش‌های خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

(۴) دو اصطلاح استعمارگر و استعمار زده را کسانی به کار می‌برند که معتقدند مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی، بلکه سیاست‌های

نادرست آنهاست. - مراد از جهان اول، کشورهای سرمایه‌داری بلوک غرب است.

جامعه‌شناسی (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تغییرات هویت اجتماعی،
تحولات هویتی جهان اجتماعی
«علل درونی»، تحولات هویتی
جهان اجتماعی
«علل بیرونی»
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۸۶ تا ۱۰۷

۶۶- هر کدام از موارد زیر با چه موضوعی در ارتباط است؟

- تداوم شیوه ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

- ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود

- جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند و به پرسش‌های آن‌ها درباره زندگی و مرگ پاسخ ندهد.

(۱) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - از دست دادن نشاط زندگی (۲) تعارض فرهنگی - بحران هویت - رسیدن به پوچ انگاری

(۳) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - رسیدن به پوچ انگاری (۴) تعارض فرهنگی - تحول فرهنگی - کاستی و خلأ معنوی

۶۷- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل است، در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی آنها را اخذ کرد.

(۲) جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، با حفظ هویت فرهنگی خود، به تعامل با آنان پرداخت.

(۳) بسیاری از فرهنگ‌ها مانند مصر و ایران، در تعامل با جهان اسلام عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند اما به آن ملحق نشدند.

(۴) مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و نجوم یونان و روم را ترجمه کردند ولی آثار تاریخی، ادبی، افسانه‌ها و اسطوره‌های آنها را رد کردند.

۶۸- هر کدام از موارد زیر به ترتیب، بیانگر کدام موضوع هستند؟

(الف) یک کارگر شرکت که با تحصیل در دانشگاه تهران، وکیل آن شرکت می‌شود.

(ب) معلمی که بعد از چندین سال کار و تلاش به عنوان مدیر مدرسه معرفی می‌شود.

(ج) در جامعه آپارتاید (مبتنی بر ارزش‌های نژادی) برای سایر نژادها راه ارتقا مسدود است.

(د) کارمندی که از بخش پشتیبانی به بخش مالی اداره منتقل می‌شود.

(۱) تحرک اجتماعی درون نسلی - تحرک اجتماعی افقی - انسداد اجتماعی - تحرک اجتماعی صعودی

(۲) تحرک اجتماعی صعودی - تحرک اجتماعی افقی - تحرک اجتماعی نزولی - تحرک اجتماعی صعودی

(۳) تحرک اجتماعی درون نسلی - تحرک اجتماعی صعودی - انسداد اجتماعی - تحرک اجتماعی افقی

(۴) تحرک اجتماعی صعودی - تحرک اجتماعی صعودی - تحرک اجتماعی نزولی - تحرک اجتماعی افقی

۶۹- هرگاه تعامل جهان اجتماعی با جهان اجتماعی دیگر در امر تجارت، موجب شود با گذشت زمان تغییراتی در آن ایجاد شود به گونه‌ای که بر عقاید خود

پافشاری نکند و به مرور زمان به عقاید و آرمان‌هایش پشت کند و اعضای آن مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند، به طوری که هویت خود را از یاد

ببرند، دچار چه وضعیت‌هایی شده است؟

(۱) تزلزل فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - تحول هویتی

(۲) از خودبیگانگی فرهنگی - تحولات هویتی - تزلزل فرهنگی

(۳) تحولات هویتی - تعارض فرهنگی - از خودبیگانگی حقیقی

(۴) تحولات هویتی - خودباختگی فرهنگی - از خودبیگانگی تاریخی

۷۰- به ترتیب هر کدام از موارد زیر با کدام موضوع یا مفهوم در ارتباط است؟

- نوع تغییرات هویتی در «پژوهشگاه رویان»

- جوامع خودباخته

- شکل‌گیری دوران پسامدرن

(۱) سازگاری با هویت جهان اجتماعی - فرهنگ گذشته خود را رها می‌کند - بسیاری از متفکران آن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند.

(۲) مورد تشویق و تأیید جامعه - از خودبیگانگی تاریخی - برخی آن را تغییری می‌دانند که درون جهان متجدد اتفاق افتاده و پذیرفته شده است.

(۳) فراتر از مرزهای مقبول جهان اجتماعی - فرهنگ گذشته خود را تداوم می‌بخشد - برخی آن را تغییری می‌دانند که درون جهان متجدد اتفاق

افتاده و پذیرفته شده است.

(۴) اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان - از خودبیگانگی تاریخی - بسیاری از متفکران آن را تحول هویت جهان متجدد می‌دانند.

روان شناسی

پاسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله
تفکر (۲) تصمیم گیری
(درس‌های ۵ و ۶)
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

۷۱- از میان موارد زیر، به کارگیری کدام مفهوم در روان شناسی نادرست است؟

الف) تفکر بدون آگاهی

ب) تفکر ناخودآگاه

ج) حل مسئله

۱) «الف» - «ج»

۲) فقط «الف»

۳) فقط «ج»

۴) «الف» - «ب»

۷۲- کدام گزینه، مهم ترین دلیل قابل تعمیم بودن یادگیری حاصل از حل مسئله به موقعیت‌های دیگر را بیان می کند؟

۱) زیرا در حل مسئله همیشه از تمام توانمندی‌های فرد استفاده می شود.

۲) زیرا هدف از حل مسئله فقط رسیدن به پاسخ همان مسئله نیست، بلکه دستیابی به اصول و قوانینی است که در موقعیت‌های دیگر نیز کاربرد دارند.

۳) زیرا هر مسئله فقط یک راه حل صحیح دارد و می توان همان راه حل را در همه موقعیت‌ها به کار برد.

۴) زیرا در حل مسئله محدودیت‌های فرد نادیده گرفته می شود.

۷۳- با توجه به موقعیت بیان شده، مسئله شرکت از چه نوعی است و در نهایت، روش حل مسئله این شرکت به کدام یک از مراحل حل مسئله ختم می شود؟

«یک شرکت تولید خودرو در نظر دارد که برای افزایش میزان انگیزه کارکنان خود ساعت کاری را کاهش دهد. پس از مدتی مدیران شرکت متوجه می شوند کاهش ساعت کاری کمکی نکرده و انگیزه کارکنان افزایش پیدا نکرده است، به همین دلیل تصمیم می گیرند راهکار دیگری به کار ببرند؛ در همین راستا تصمیم می گیرند که حقوق‌ها را افزایش دهند.»

۲) خوب تعریف شده - بازبینی و اصلاح راه حل

۱) خوب تعریف نشده - ارزیابی راه حل

۴) خوب تعریف شده - انتخاب راه حل‌های جایگزین

۳) خوب تعریف نشده - انتخاب راه حل‌های جایگزین

۷۴- کدام گزینه درست می باشد؟

۱) عامل کلیدی در ناتوانی حل مسئله «دو طناب» و «نه نقطه»، به ترتیب، نوع نگاه به مسئله و تجربه گذشته می باشد.

۲) نادیده گرفتن سماجت بر حل مسئله برای مدت زمانی خاص، باعث می شود عواملی که مانع حل مسئله هستند، پررنگ شود.

۳) گاهی تمایل افراد به حل مسئله براساس احساس و نظر شخصی، ناشی از محدودیت زمانی می باشد.

۴) دانش آموزی که برای رسیدن به ۶ ساعت مطالعه روزانه، هر روز ۳۰ دقیقه به مطالعه خود اضافه می کند، از روش تحلیلی حل مسئله که مبتنی بر محاسبه و نیازسنجی است، استفاده کرده است.

۷۵- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، با کدام مفهوم ارتباط دارد؟

الف) تخریب وسایل عمومی پس از شکست تیم ورزشی

ب) علت ناتوانی بسیاری از افراد در حل مسئله

ج) احساس ناشی از بازماندن از هدف مورد نظر

۲) ناکامی - نداشتن نگاه جدید - فشار روانی

۱) فشار روانی - نداشتن مهارت حل مسئله - فشار روانی

۴) فشار روانی - نداشتن نگاه جدید - افسردگی

۳) ناکامی - تجربه گذشته - افسردگی

۷۶- درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر در مورد تصمیم گیری کدام است؟

الف) تصمیم گیری نوعی حل مسئله است، زیرا در تصمیم گیری به دنبال روش‌های کارآمد هستیم.

ب) انتخاب در مورد تشکیل خانواده و ازدواج تصمیمی مهم و پیچیده است.

ج) حل مسئله و تصمیم گیری هیچ اشتراکی ندارند.

د) یک تصمیم می تواند معمولی پیچیده و در عین حال گروهی نیز باشد.

۲) درست - درست - نادرست - نادرست

۱) درست - نادرست - درست - نادرست

۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۳) نادرست - درست - نادرست - درست

۷۷- با توجه به موقعیت‌های ذکر شده در جدول زیر، کدام گزینه درست است؟

الف: فرد به دلیل احتمال زیاد از دست دادن سرمایه، از سرمایه‌گذاری در یک طرح نامطمئن خودداری می‌کند.	ت: دانش‌آموز کتابخانه‌ای را انتخاب می‌کند که منابع بیشتر و محیط آرام‌تری برای مطالعه دارد.	چ: گروه کوهنوردی به دلیل پیش‌بینی هوای نامساعد، برنامه صعود را به زمان دیگری موکول می‌کند.
ب: فرد دوچرخه‌ای را انتخاب می‌کند که سبک‌تر، بادوام‌تر و دارای ترمز بهتری است.	ث: فردی به جای عبور از وسط خیابان، از پل عابر پیاده استفاده می‌کند تا خطر تصادف کاهش یابد.	ح: خانواده‌ای برای پیک‌نیک به راه افتاده‌اند. در میانه راه هوا بسیار طوفانی و خطرناک می‌شود، اما چون برای سفر زمان و هزینه صرف کرده‌اند، تصمیم می‌گیرند به مسیر ادامه دهند.
پ: فردی بلیت سینما خریده است، اما قبل از شروع فیلم احساس بیماری می‌کند. با وجود اینکه بهتر است به خانه برگردد، فقط چون پول بلیت را پرداخت کرده، در سینما می‌ماند.	ج: دانش‌آموز شنا را انتخاب می‌کند، چون علاوه بر سلامتی، به افزایش آمادگی جسمانی او کمک می‌کند.	خ: شخصی غذایی سفارش داده و هزینه آن را پرداخت کرده است، اما پس از چند لقمه احساس سیری می‌کند. با این حال، فقط چون پول غذا را داده، همه غذا را می‌خورد و حالش بد می‌شود.

(۱) ملاک تصمیم‌گیری در «ح» و «پ» یکسان است و ملاک تصمیم‌گیری در «خ» خطر از دست دادن است.

(۲) در عبارت‌های «ت» و «ب» و «ج» ملاک تصمیم‌گیری یکسان نیست.

(۳) در عبارت‌های «الف» و «ث» و «چ» اطمینان کافی به نتیجه تصمیم‌گیری وجود ندارد.

(۴) گاهی فرد به دلیل هزینه‌های پرداخت‌شده، تصمیم خود را ادامه می‌دهد؛ مانند عبارت‌های «پ» و «ب».

۷۸- کدام یک از عبارت‌های زیر، درخصوص «سبک‌های تصمیم‌گیری» درست است؟

الف) در عبارت «محمد نشانه‌های ابتلا به بیماری سرطان را دارد، اما مدام دست‌دست می‌کند و به پزشک مراجعه نمی‌کند» سبک تصمیم‌گیری محمد با ضرب‌المثل «از این ستون به اون ستون فرجه‌ا» مرتبط است.

ب) در عبارت «زهره برای انتخاب رشته تحصیلی خود، به فرصت‌ها و امنیت شغلی در کنار علایق خود توجه می‌کند.» سبک تصمیم‌گیری زهره بهترین شیوه تصمیم‌گیری محسوب می‌شود و هرگز ممکن نیست او از سبک‌های دیگر تصمیم‌گیری استفاده کند.

ج) در عبارت «سعید هنگام رانندگی دوستش را در حال دعوا با کسی می‌بیند، او سریع از ماشین پیاده شده و با قفل فرمان به کمک دوست خود می‌رود.» سبک تصمیم‌گیری سعید، به دلیل زودگذر بودن می‌تواند زیربنای تصمیم‌گیری باشد.

د) در عبارت «فاطمه در انتخاب سبک زندگی خود چندان نقشی ندارد و با دنبال کردن افراد مشهور مورد علاقه‌اش در فضای مجازی نوع پوشش، گفتار و رفتار خود را مشخص می‌نماید.» سبک تصمیم‌گیری فاطمه، با بیت «هر چه مردم می‌کند بوزینه هم/ آن کند کز مرد بیند دم به دم» مطابق است.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ج» (۳) «ج» - «د» (۴) «الف» - «د»

۷۹- «نیما تصمیم گرفته یک رشته ورزشی را برای قهرمانی دنبال کند. او به سه رشته دوچرخه‌سواری، تیراندازی و ژیمناستیک علاقه زیادی دارد اما برای هر کدام موانعی دارد. از جمله اینکه برای دوچرخه‌سواری، توان مالی خرید یک دوچرخه استاندارد مسابقه‌ای را ندارد و در رشته ژیمناستیک نیز به دلیل اینکه او در سن رشد است و از نظر قد و وزن شرایط فیزیکی ایده‌آل برای این رشته را ندارد، پزشک به او توصیه می‌کند به رشته دیگری فکر کند. او در باشگاه محله‌شان به تجهیزات تیراندازی دسترسی رایگان دارد و مربی باشگاه به دلیل استعداد بالای نیما، قبول کرده است که بدون دریافت هزینه، او را به صورت اختصاصی آموزش دهد، برای همین نیما رشته تیراندازی را انتخاب کرده است. الان نزدیک به سه سال است که به صورت مستمر تمرین می‌کند و موفق شده است به تیم ملی نوجوانان راه یابد.» کدام گزینه در مورد تصمیم‌گیری نیما درست است؟

(۱) اینکه با توجه به شرایطی که برای او فراهم شده است رشته تیراندازی را انتخاب کرده، به مرحله پنجم تصمیم‌گیری اشاره دارد.

(۲) اینکه به بیان ویژگی‌های هر رشته ورزشی پرداخته است، دلالت به مرحله چهارم تصمیم‌گیری دارد.

(۳) اینکه نیما توانسته نزدیک به سه سال در رشته تیراندازی فعالیت کند و به تیم ملی راه یابد، اشاره به مرحله اول تصمیم‌گیری دارد.

(۴) اینکه نیما از بین رشته‌های ورزشی مختلف چند مورد را شناسایی کرده به مرحله سوم اشاره دارد.

۸۰- «علی ۱۸ سال دارد و دانش‌آموزی کنکوری است. به تازگی گرایش او به گروه همسالان خود خیلی بیشتر از سابق شده و بودن در کنار همسالان خود برایش بسیار لذت‌بخش است. او گاهی در انتخاب بین مطالعه کنکور (ناخواستی) و وقت گذراندن با دوستانی که تازه انتخاب کرده (خواستی)، دچار تعارض می‌شود و هر چه پدر علی به او می‌گوید: وقت گذراندن با دوستانی که انتخاب کرده‌ای و افراد سالمی به نظر نمی‌آیند، ممکن است بر نتیجه کنکور تأثیر منفی بگذارد، علی نمی‌پذیرد و می‌گوید من تحت تأثیر آن‌ها قرار نمی‌گیرم.» در این موقعیت علی چه تعارضی را تجربه می‌کند و کدام یک از موانع تصمیم‌گیری مشهود است؟

(۲) گرایش - گرایش / اعتماد افراطی

(۴) اجتناب - گرایش / سوگیری تأیید

(۱) گرایش - اجتناب / اعتماد افراطی

(۳) گرایش - گرایش / سوگیری تأیید

صبح جمعه

۱۴۰۵/۶/۱۳

دفترچه شماره (۲)

آزمون ۱۳ شهریور ماه ۱۴۰۵

آزمون اختصاصی
دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۵ دقیقه

ساعت ۹:۳۵ تا ۱۱ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۱۱۱	۱۱۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	جغرافیا (۲)	۵	۱۲۱	۱۲۵	۷
۷	اختیاری	جغرافیای ایران	۵	۱۲۶	۱۳۰	
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۹	اختیاری	منطق	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۱۰	اختیاری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰
۱۱	اختیاری	اقتصاد	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد اسدی، محمد بحیرایی، عارف بهرام نیا، احمد حسن زاده فرد، محمد حمیدی، رضا خانباثی، احمد ذاکر زاده، امیر زراندوز، پیمان طیار، هادی فولادی، علی قهرمان زاده، عباس مالکی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، مجتبی فرهادی، مبین محمدی تراکمه، طاهره موسی زاده مقدم، رضا نوروز بیگی
جامعه شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، یاسین ساعدی، سینا غلامی، سید آرش مرتضائی فر
روان شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، محمد رضا شریفی، محمد عرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	ابوطالب درانی، محمد رضا سوری، کامران عبدالحی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، احسان کلاته عربی، فرشته کیانی، محمدصادق محسنی، سید محمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، محمد مهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا آزادی زاده، راضیه ابراهیمی نژاد، فاطمه احمدی، علیرضا پدرام، یاسین ساعدی، علیرضا سالمی، حامد صفرخانیان، فاطمه عزیزی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی نژاد، امیرمحمد قلعه کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	سارا شریفی، مهدی ضیائی، احسان عالی نژاد، مهدی کاردان، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	عرشیا محمدی عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی نژاد	محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریا رتوفی ویراستار: محسن جمشیدی، مائده ملکی، مهدی یعقوبیان
جامعه شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده، زهرا شمسایی
روان شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محسن جمشیدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی فاطمه عزیزی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	امیرمحمد قلعه کاهی ایمان کلاته عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی پدري، محمدحسین صادق پور
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سید مجتبی رضازاده، زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «عربی» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

الْصَّدَقُ
إِرْحَمُوا ثَلَاثَةً
(درس های ۵ و ۶)
صفحه های ۶۳ تا ۸۸

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۲)

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۱ - ۸۶)

۸۱- ﴿الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ...﴾:

(۱) ایمان آورندگان به خدا و پیامبران و کسانی که میان احدی از آنان تفاوتی قائل نیستند پادشاهیشان را [از خدا] خواهند گرفت!

(۲) افرادی که به خدا و فرستادگانش ایمان آوردند و میان هیچ کس از آنها فرقی نمی گذارند [خدا] مزدشان را به ایشان خواهد داد!

(۳) آنان که به خدا و پیامبران مؤمن هستند و میان کسی از آنها جدایی نینداختند [خدا] مزدهایشان را برای آنها خواهد آورد!

(۴) کسانی که به خدا و فرستادگانش ایمان آوردند و میان هیچ یک از آنان جدایی نینداختند [خدا] مزدهایشان را به آنها خواهد داد!

۸۲- «كَانَ أَبُوكَ أَجْوَدَ النَّاسِ، يَفْكَ الْأَسِيرَ لَوَجْهِ اللَّهِ وَ يُفَرِّجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ بِقَلْبٍ يَبْعَثُ الْأَمَلَ فِي نَفُوسِ الْيَائِسِينَ!»:

(۱) پدر تو بخشنده ترین مردم بود، اسیر را به خاطر رضایت خدا آزاد می کرد و با دلی که امید را در جان های مأیوس برمی انگیخت، اندوه غمگین را کم می کرد!

(۲) پدر تو از بخشنده ترین مردمان بود و برای خشنودی خدا، اسیر را آزاد می نمود و اندوه انسان های غمگین را می زدود و امید را در دل های ناامید زنده می کرد!

(۳) پدرت بخشنده ترین مردم بود، اسیر را برای خشنودی خدا آزاد می کرد و با قلبی که امید را در جان های افراد ناامید برمی انگیخت، اندوه غمگین را برطرف می نمود!

(۴) پدر تو از مردمان بخشنده بود که با آزاد کردن اسیر، خداوند را خشنود می ساخت و اندوه غمگین را برطرف می کرد و قلبی داشت که امید را در جان های ناامیدان زنده می کرد!

۸۳- عین الخطأ:

(۱) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خداوند پروا کنید و همراه راستگویان باشید!

(۲) سَأَسْأَلُ إِلَى قَرْيَةٍ قَدْ شَاهَدْتُ صَوْرَتَهَا أَيَّامَ صِغَرِي!: به روستایی سفر خواهم کرد که عکس آن را در روزگار کودکی‌ام دیده‌ام!

(۳) مَا أَحْسَنَ أَنْ نُطْعِمَ الْمَسَاكِينَ فِي أَيَّامِ الْحَاجَةِ!: چه خوب است که در روزهای تنگدستی، به نیازمندان غذا بدهیم!

(۴) يَا بُنَيَّ؛ لَا تَظْلَمُ أَبَدًا كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ!: ای پسرک من؛ هیچ‌گاه ظلم نکن چرا که تو دوست نداری ظلم کنی!

۸۴- عین الصحیح:

(۱) شَاهَدْتُ طِفْلاً كُلَّمَا أَخَذَ يُنَادِي أُمَّهُ، أُلْتَقَيْتُ إِلَيْهِ!: کودکی را دیدم که هر بار شروع به صدا زدن مادرش می‌کرد، به او توجه می‌کرد!

(۲) لَمْ أَسْتَطِعْ أَنْ أُرَدِّ صَدِيقِي الْخَائِبَ إِلَى الْجَامِعَةِ!: موفق نشدم که دوست اندوهگینم را به دانشگاه برگردانم!

(۳) لِأَخِي صَدِيقٌ ذُو مَكْرَمَةٍ يَسْتَرْ غُيُوبَ الْآخَرِينَ!: برادرم دوست صاحب کرامتی دارد که عیب دیگران را پنهان می‌کند!

(۴) لَا تَحْتَفِظْ بِالْحَيَوَانَاتِ فِي الْبَيْتِ وَ عَلَيْنَا أَنْ نُطْلِقَهَا فِي الطَّبِيعَةِ!: نباید حیوانات را در خانه نگه داریم و باید آن‌ها را در طبیعت رها کنیم!

۸۵- «به خدا پناه می‌برم از علمی که سود نمی‌رساند و از دعایی که شنیده نمی‌شود!»؛ عین الصحیح:

(۱) أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ! (۲) أَعُوذُ مِنْ عِلْمٍ لَا نَنْفَعُ بِهِ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ بِاللَّهِ!

(۳) اللَّهُمَّ أَعُوذُ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا تَسْمَعُ! (۴) إِلَهِي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعِلْمِ الَّذِي لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا تَسْمَعُ!

۸۶- عین الخطأ عن مفهوم العبارة: «يبلغ الصادقُ بصدقِهِ ما لا يبلغُهُ الكاذبُ بِاحتِيَالِهِ!»

(۱) ره منزل آن یافت کو راست رفت به صد حيله آن دیگری ره نیافت

(۲) زبان کذب اگر صد پرده بر خود تَنَد حقیقت آینه‌وار از میان برون خندد

(۳) راست بگو تا به هدف بر خورد تیر کج افتد به چپ و راست بر

(۴) به راستی طلب این تختِ برتری که مگس به دست مکر، نبرد استخوان ز دست هما

۸۷- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « الْمُسْلِمُ الصَّالِحُ لَا يُطْعِمُ الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا يَأْكُلُ! »

(۱) المسلم: مفرد مذكر - اسم فاعل؛ مصدره: إسلام - معرفة - معرب / مبتدأ و مرفوع، خبره: «الصَّالِح»؛
الجملة اسمية

(۲) لَا يُطْعِمُ: فعل مضارع لِلنَّهْيِ - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - متعدّد - معلوم / فعل و مع فاعله خبر لِ «المسلم»

(۳) المساكين: اسم - جمع مكسّر و مفرد «المسكين» - مُعَرَّفٌ بِالْأَلْفِ وَ اللَّامِ - معرب / مفعول و منصوب
بالياء

(۴) لَا يَأْكُلُ: فعل مضارع لِلنَّهْيِ - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - مجهول / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية

۸۸- عَيْنَ الْجُمْلَةِ الَّتِي قَدْ وَصَفَتِ النَّكْرَةَ:

(۱) لِلصَّدَقِ أَثَرٌ يَظْهَرُ فِي سُلُوكِ الْإِنْسَانِ وَ مُعَامَلَاتِهِ مَعَ النَّاسِ!

(۲) لِلصَّدَقِ أَثَرٌ كَبِيرٌ فِي كَسْبِ ثِقَةِ النَّاسِ وَ نَيْلِ الْمَحَبَّةِ!

(۳) إِنَّ الصَّدَقَ خُلُقٌ كَرِيمٌ وَ يَدْعُو الْآخِرِينَ إِلَى الْخَيْرِ!

(۴) إِنَّ النَّاسَ يُحِبُّونَ الصَّدَقَ لِأَنَّهُ خُلُقٌ حَسَنٌ!

۸۹- عَيْنَ مَا لَيْسَ فِيهِ مُعَادِلٌ لِلْمُضَارِعِ الْإِلْتِزَامِيِّ الْفَارْسِيِّ:

(۱) فِي بَدَايَةِ فَصْلِ الرَّبِيعِ تَتَفَتَحُ الْأَزْهَارُ كِي نَشْمَ رَائِحَتُهَا الطَّيِّبَةُ!

(۲) طَلَبَ الْآبَاءُ وَ الْأُمّهَاتُ مِنَ الْأَوْلَادِ أَنْ يُسَاعِدُوهُمْ فِي الْعَمَلِ!

(۳) لَمْ أُخْبِرْ أُمِّي أَنَّ لَحْظَةَ اللَّقَاءِ قَرِيبَةٌ وَ هُمْ يَنْتَظِرُونَنَا!

(۴) الْيَوْمَ لَا نَذْهَبُ إِلَى مَلْعَبِ الْمَدِينَةِ لِأَنَّهُ مُزْدَحْمٌ جَدًّا!

۹۰- عَيْنَ حَرْفِ «اللَّامِ» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

(۱) لِيُكْمَلَ حَامِدٌ دِرَاسَتَهُ أَرْسَلَتْهُ أَسْرَتُهُ إِلَى طِهْرَانَ وَ قَامَتْ بِحِمَايَتِهِ!

(۲) لِيُعَاقِبَ أَخِي الْأَكْبَرَ شَاتِمَهُ الْأَحْمَقُ يَسَكْتُ عَنْهُ وَ يَدْعُوهُ مُهَانًا!

(۳) لِنَذْهَبَ إِلَى الْمَدَائِنِ كَي نَزُورَ مَرْقَدَ الصَّحَابِيِّ الْجَلِيلِ سَلْمَانَ الْفَارْسِيِّ!

(۴) لِيَتَخَلَّصَ الشَّابُّ الْكَثِيرُ الْمَعَاصِي مِنْ شَرِّ ذُنُوبِهِ عَمَلٌ بِمَوْعِظَةِ عَالِمٍ!

المَعَالِمُ الْخَلَابَةُ
صَنَاعَةُ النَّفْطِ
(درس‌های ۶ و ۷)
صفحه‌های ۸۱ تا ۱۰۴

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۹۱ - ۹۶)

۹۱- ﴿هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾ :

(۱) او شما را از زمین آفرید و برای عمارت و آبادانی آن برگزید!

(۲) او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد!

(۳) اوست که شما را از زمین به وجود آورد و خواست که شما آن را آباد کنید!

(۴) او همان کسی است که زمین را برای شما پدید آورد و آبادی آن را از شما خواست!

۹۲- «عندما كان مسافرو فندقتا يريدون أن يستلموا الأدوية المكتوبة على الوصفات، قال الصيدلي: لا يسمح لنا المسؤول أن أعطيكم الحبوب المهدئة!»:

(۱) در آن زمان که مسافران کاروان ما خواستند داروهای نوشته‌شده روی نسخه را بخرند، داروخانه‌دار گفت: مجاز نیست که قرص مسکن به شما بدهیم!

(۲) هنگامی که مسافران هتل قصد داشتند که داروی تجویز شده روی نسخه را ببرند، مسؤول داروخانه گفت: اجازه داده نشده که قرص‌های آرامش‌بخش را بدهیم!

(۳) هنگامی که مسافران هتل ما قصد گرفتن داروهای نوشته‌شده بر روی نسخه‌ها را داشتند، داروخانه‌دار گفت: مسؤول به ما اجازهٔ تحویل قرص‌های آرامبخش را به شما نمی‌دهد!

(۴) زمانی که مسافران هتل‌مان می‌خواستند که داروهای نوشته‌شده بر روی نسخه‌ها را دریافت کنند، داروخانه‌دار گفت: مسؤول به ما اجازه نمی‌دهد که قرص‌های آرامبخش را به شما بدهیم!

۹۳- «إن كان بئر النفط في الطبقات الصخرية يستغرق استخراجُه وقتاً طويلاً!»:

(۱) چاه نفت اگر در طبقات سنگی باشد استخراجش وقت زیادی می‌گیرد!

(۲) چاه نفت هرگاه در طبقه‌هایی از سنگ بود استخراج آن وقت زیادی می‌گرفت!

(۳) هرگاه چاه نفت در طبقاتی از سنگ‌ها باشد خارج کردن نفتش زمان زیاد خواهد گرفت!

(۴) اگر چاه نفت در طبقه‌های سنگی بوده باشد خارج کردن نفت آن وقت زیادی می‌گیرد!

۹۴- عَيْنُ الْخَطَأِ:

(۱) تَفَعُّ الْمَعَالِمِ الْخَلَابَةِ فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ وَ يَزُورُهَا السَّيَّاحُ لِمُشَاهَدَةِ جَمَالِهَا!: جاذبه‌های دیدنی در مناطق گوناگون قرار گرفته‌اند و گردشگران برای تماشای زیباییشان از آن‌ها بازدید می‌کنند!

(۲) الْمَنَاطِرُ الطَّبِيعِيَّةُ جَمِيلَةٌ وَ الرُّؤَا يُسْتَمْتَعُونَ بِالنَّظَرِ إِلَيْهَا!: چشم‌اندازهای طبیعی زیبا هستند و بازدیدکنندگان از نگاه کردن به آن‌ها لذت می‌برند!

(۳) يُسْتَخْرَجُ النَّفْطُ مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ ثُمَّ يُنْقَلُ إِلَى الْمَصْنَعِ!: نفت از درون زمین استخراج می‌شود، سپس به کارخانه‌ها منتقل می‌شود!

(۴) تُسْتَعْمَلُ مُشْتَقَّاتُ النَّفْطِ فِي صِنَاعَةِ أَشْيَاءَ كَثِيرَةٍ يَحْتَاجُ إِلَيْهَا الْإِنْسَانُ!: فرآورده‌های نفت در ساخت چیزهای بسیاری که انسان به آن‌ها نیاز دارد به کار برده می‌شوند!

۹۵- « هزاران اثر تاریخی در کشور عزیزمان می‌بینیم. ناگزیر به نگهداری از آن‌ها و تلاش برای جذب گردشگران هستیم! » عین الصَّحیح:

- (۱) نَرَى آلاف العلوم التاريخية في مُدُننا العزیزة. عَلینَا أَنْ نُحَافِظَ عَلِیْهَا وَ نُحَافِلَ حَتَّى نَجْذِبَ السَّائِحِينَ!
 - (۲) وَجَدْنَا مِائَاتِ الآثار التاريخية في بلدنا العزیز. لَابُدَّ لِي مِنَ الْمُحَافَظَةِ عَلِیْهَا وَ الاجْتِهَادِ لِجَذْبِ السَّائِحِ!
 - (۳) نَجِدُ فِي بِلَادِنَا العزیزة أَلْفَ أثر تاریخی. عَلینَا بِالْمُحَافَظَةِ عَلِیْهَا وَ السَّعْيِ لِجَذْبِ السَّائِحِينَ الْأَجَانِبِ!
 - (۴) نُشَاهِدُ آلاف المَعَالِم التاريخية في بلادنا العزیزة. لَابُدَّ لَنَا مِنَ الْحِفَافِ عَلِیْهَا وَ الْمُحَافَلَةِ لِجَذْبِ السَّائِحِينَ!
- ۹۶- عین الأنسب للمفهوم: « الْعَقْلُ السَّلِيمُ فِي الْجِسْمِ السَّلِيمِ! »

- (۱) تن اگر خادم عقل است، سرافراز شود ورنه در چاه هوس، خسته و دمساز شود
- (۲) چو تن بیمار و کاهل شد، ز کار افتاد عقل تو به کار آید تو را عقلت، چو تن را پاک و خوش داری
- (۳) عقل است بند جان تو، تن چیست؟ بند عقل تو بشکن تو هر دو بند را، تا جان شود بی‌بند و بار
- (۴) خردمند مردم هنرپرورند که تن پروران از هنر لاغرند

۹۷- عین الصَّحیح في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الصَّنَاعَاتُ الْيَدَوِيَّةُ فِي إِيْرَانِ تَجْذِبُ الْكَثِيرَ مِنَ السَّائِحِينَ مِنْ كُلِّ الْعَالَمِ!
- (۲) يَا حَضْرَةَ الصَّيْدَلِيِّ! رَجَاءً أَعْطِنِي مِحْرَاراً وَ مَرَهَمًا وَ حُبُوباً مُهَذَّنَةً!
- (۳) يُسْتَخْرَجُ الْإِنْسَانُ النَّفْطَ مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ وَ يَسْتَفِيدُ مِنْ مُسْتَقَاتِهِ!
- (۴) عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْابِيْبِ تَوْجَدُ لَوْحَاتٌ تَحْذِيرِيَّةٌ تُحَذِّرُ الْمَوَاطِنِينَ!

۹۸- عین المفعول مبنياً:

- (۱) يَعْلَمُ مَنْ يَتَوَاضَعُ أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۲) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عِيُوبَكُمْ!
- (۳) كُلُّ مَنْ يَرَى كَهْفَ عَلِيٍّ صَدْرٍ يَتَعَجَّبُ!
- (۴) لَا شَكَّ أَنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ مَنْ يَرْحُمُ النَّاسَ!

۹۹- عین الصَّحیح في البناء للمجهول (حسب المعنى):

« اِسْتَحْدَمَ النَّاسُ النَّفْطَ فِي الصَّنَاعَةِ وَ ابْتَعَدَتِ الْأَرْضُ مِنَ السَّلَامَةِ بِاِكْثَارِهِمْ فِي اِلِاسْتِفَادَةِ مِنْهُ وَ حِينَئِذٍ يُهْدَدُونَ الْبِيئَةَ وَ تَتَعَرَّضُ الْحَيَاةُ لِلْمَوْتِ. »

- (۱) اِسْتَحْدَمَ النَّاسُ . . .
- (۲) اِبْتَعَدَ مِنَ السَّلَامَةِ . . .
- (۳) . . . وَ حِينَئِذٍ تُهْدَدُ الْبِيئَةُ
- (۴) . . . تَتَعَرَّضُ لِلْمَوْتِ

۱۰۰- عین فعلاً يُمْكِنُ أَنْ يُقْرَأَ مَجْهُولاً وَ معلوماً معاً (حسب المعنى):

- (۱) أَخْبِرْ مِنْ قَبْلِ هَذَا الطَّالِبِ أَنَّ لَدَيْنَا اِمْتِحَاناً غَداً!
- (۲) يُعْطِي اللَّهُ مِنْ نِعَمِهِ أَكْثَرَ لِمَنْ يَكْثُرُ شُكْرُهُ فِي الْحَيَاةِ!
- (۳) عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْابِيْبِ تَوْجَدُ أَعْمِدَةُ اتِّصَالَاتٍ كَمَحَطَّاتِ الْإِنْذَارِ!
- (۴) عَلِمْنَا أَنَّ الصَّنَاعَ يَصْنَعُونَ مِنَ النَّفْطِ مُنْتَجَاتٍ مِثْلَ الْعَطُورِ!

عربی، زبان قرآن (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام
عليّ (ع)
متن درس، الحروف المشبهة
بالفعل، لا النافية للجنس، تمارین
صفحه‌های ۱ تا ۱۴

عین الأنسب للجواب عن الترجمة أو من أو إلى العربية (۱۰۱ - ۱۰۴)

۱۰۱- نهایی « إذا نكون نُقَادَ الكلام لا نأخذ الباطل من أهل الحق و نتفكر عن كل ما نسمعه! »:

- (۱) اگر ناقدان سخن باشیم، باطل را از اهل حق نمی‌گیریم و تفکر می‌کنیم درباره هر آنچه می‌شنویم!
- (۲) چنانچه ناقد کلام باشیم، باطل را حتی از اهل حق نمی‌گیریم و درباره آنچه می‌شنویم، تفکر می‌کنیم!
- (۳) هرگاه ناقدان سخن شویم، از اهل حق، باطل را نمی‌گیریم و درباره هر آنچه گوش فرا می‌دهیم، تأمل می‌کنیم!
- (۴) اگر از نقدکننده‌های کلام باشیم، نباید باطل را از اهل حق بگیریم، بلکه باید در خصوص هر آنچه می‌شنویم اندیشه نماییم!

۱۰۲- نهایی « لعل المشتري يشتري هذه البضائع عبر الإنترنت، لأن الأسعار أرخص من المتجر! »:

- (۱) امید است مشتری این کالا را از طریق اینترنت خریداری کند، زیرا قیمت‌های ارزانتری از مغازه‌ها دارد!
- (۲) امید است مشتری این کالاها را از راه اینترنت بخرد، چون قیمت‌ها ارزانتر از مغازه هستند!
- (۳) شاید خریدار این اجناس را از طریق اینترنت بخرد، زیرا قیمت‌هایش ارزانتر از بازار هستند!
- (۴) شاید مشتری این کالا را از راه اینترنت خریده بود، چون قیمت‌ها ارزانتر از مغازه بودند!

۱۰۳- نهایی عین الصحيح:

- (۱) أتعلم أن الله على كل شيء قدير! : آیا می‌دانی تنها خداوند بر همه چیز تواناست!
- (۲) ما سافرت بالطائرة لأن بطاقة الطائرة غالية جداً! : با هواپیما سفر نکردم، قطعاً بلیت هواپیما بسیار گران قیمت است!
- (۳) أيها الناس! أهل العلم أحياء و إن ماتوا! : ای مردم! اهل علم، اگر بمیرند زنده می‌شوند!
- (۴) كأن إرضاء جميع الناس غاية لا تُدرک! : گویی راضی کردن همه مردم هدفی است که به دست آورده نمی‌شود!

۱۰۴- « ای کاش مردم بدی‌ها را ترک کنند همان‌طور که خدا آنان را بدان دستور داد! »؛ عین الصحيح:

- (۱) یا لعل الناس قد ترکوا سيئاتهم كما يأمرهم الله به!
- (۲) لعل الناس يتركون السيئات لأن الله قد أمرهم بها!
- (۳) یا ليت الناس يتركون السيئات كما أمرهم الله به!
- (۴) ليت الناس يترك الذنوب لأن الله قد أمرهم به!

١٠٥- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا... ﴾

(١) الله: اسم - مفرد مذكر - معرفة (علم) / مبتدأ و مرفوع

(٢) يحبّ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي / فاعله: «الذين»

(٣) سبيل: اسم - جمع تكسير أو جمع مكسر (مفردة: سُبُل) / مجرور بحرف الجر

(٤) يقاتلون: فعل مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي (مصدره: مُقَاتَلَة) / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

١٠٦- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي الْمَحَلِّ الإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَعْيَةِ:

(١) لا تغضب، فَإِنَّ الغضبَ مفسدة! اسم إِنَّ (٢) لا تُمَيِّتُوا القلوبَ بكثرة الطَّعام! مفعول

(٣) لا تجتمع خَصْلَتَانِ في مؤمن! فاعل (٤) إِنَّ القلبَ يموت كالزَّرْع! خبر إِنَّ

١٠٧- عَيْنَ مَا فِيهِ مَعْنَى الرَّجَاءِ وَ التَّرَجِّي:

(١) يَا بُنَيَّ كُنْ مِثْلَ الْقَمَرِ فَيَرْفَعُ النَّاسُ رُؤُوسَهُمْ حَتَّى يَرَوْهُ لَحْظَةً!

(٢) ظُهُورُ الْأَزْهَارِ وَ تَفْتَحُهَا مِنْ خِصَائِصِ الرَّبِّيعِ لَعَلَّنَا نَغْتَنِمَهَا!

(٣) عَلِمْتُ أَنَّ التَّفَاخَرَ بِالنَّسَبِ لَيْسَ مَحْمُودًا!

(٤) إِنَّ الْمُؤْمِنَ كَشَجَرَةٍ لَا يَسْقُطُ وَرَقُهَا أَبَدًا!

١٠٨- عَيْنَ اسْمَاءَ عَلَامَةٍ رَفَعَهُ «الْأَلْف»:

(١) لَا يَصِلُ عِدَدُ أَسْنَانِ الطِّفْلِ إِلَى عَشْرِينَ سَنًا إِلَّا بَعْدَ سَنَتَيْنِ مِنْ عُمُرِهِ!

(٢) اسْتِفَادَ الْمُهَنْدِسُونَ أَكْثَرَ مِنْ عَشْرَةِ أَطْنَانٍ مِنَ الدِّيْنَامِيْتِ لِشَقِّ الْقَنَوَاتِ!

(٣) إِنَّ السَّكُوتَ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامُ فِضَّةٌ، إِنَّهُمَا مُفِيدَانِ فِي وَقْتَهُمَا!

(٤) تَأْثِيرُ أَوْزَانِ الْأَشْعَارِ فِي بَلَاغَةِ الْأَبْيَاتِ الشَّعْرِيَّةِ كَثِيرٌ!

١٠٩- أَكْمِلِ الْفَرَاغَ مُسْتَعِينًا بِالْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ: « قَالَتْ بِنْتِي: الْقَمَرُ مُصْبِحٌ فِي قَلْبِ السَّمَاءِ! »

(١) لَيْتَ (٢) لَأَنَّ (٣) لَكِنَّ (٤) كَأَنَّ

١١٠- عَيْنَ «لَا» نَافِيَةٍ لِلْجِنْسِ:

(١) ﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ﴾ (٢) لَا يَرْحِمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ!

(٣) لَا تَكْتُبِي شَيْئًا عَلَى الْجِدَارِ! (٤) جَاءَ الْعَالِمُ إِلَى مَجْلِسِنَا لَا الْجَاهِلُ!

دانش آموزان رشته علوم و معارف اسلامی، سؤالات اختصاصی «تاریخ» (ضمیمه انتهای دفترچه) را از مسئول حوزه دریافت کنید.

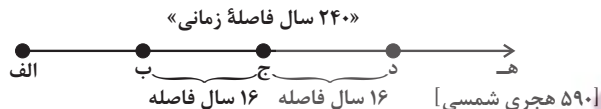
تاریخ (۲)

باسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

فصل سوم: ایران؛ از ورود اسلام
تا پایان صفویه
(درس های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه های ۱۰۱ تا ۱۳۴

۱۱۱- با توجه به نمودار خط زمان زیر، کدام گزینه اطلاعات صحیحی را بیان می کند؟

(۱) اگر «الف» را نبرد ملازگرد در نظر بگیریم، «ج» حتماً به نبرد دندانقان در

سال ۴۶۳ هجری قمری اشاره دارد.

(۲) اگر «هـ» را تسلط تکش خوارزمشاهی بر بخش وسیعی از ایران بدانیم، «الف» فراهم کردن زمینه ایجاد حکومت محلی توسط الپتگین است.

(۳) اگر «ب» را نبرد ملازگرد در نظر بگیریم، «د» به حمله چنگیزخان مغول به ایران اشاره دارد.

(۴) اگر «ج» را حمله محمود غزنوی به قلمرو آل بویه در ری بدانیم، «الف» نجات خلیفه عباسی از چنگ آل بویه توسط طغرل سلجوقی است.

۱۱۲- کدام یک از موارد زیر درباره «مدارس نظامیه»، درست تدوین شده است؟

(الف) در این مدارس در کنار علوم دینی، برخی از علوم دیگر نیز تدریس می شد.

(ب) امام محمد غزالی در این مدارس هم درس خواند و هم درس داد.

(ج) مدیران و مدرسان نظامیه ها عموماً توسط مردم انتخاب می شدند.

(د) حمله هلاکوخان به بغداد، موجب نابودی آخرین نظامیه شد.

(۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «الف» و «د» (۴) «ب» و «ج»

۱۱۳- به ترتیب، علت عبارت «الف»، معلول عبارت «ب» و علت عبارت «ج» کدام است؟

(الف) روی آوردن مغولان به جنگ و هجوم به سایر سرزمین ها

(ب) تلاش های خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی

(ج) پایان تسلط تیموریان بر ایران

(۱) شرایط نامساعد طبیعی و عدم کفایت منابع برای رفع نیازهای اقتصادی آنها - اصلاحات و تحول گسترده در عرصه های اجتماعی و حقوقی - تسلط قراقویونلوها و آق قویونلوها بر ایران

(۲) ضعف فرهنگی و تمدنی و عدم توجه به شهرنشینی و داشتن روحیات جنگجویانه - اصلاحات و تحول گسترده در عرصه های اجتماعی و حقوقی - تسلط صفویان بر ایران و ازبکان بر ماوراءالنهر

(۳) ضعف فرهنگی و تمدنی و عدم توجه به شهرنشینی و داشتن روحیات جنگجویانه - اصلاحات و تحول گسترده در عرصه های سیاسی و اقتصادی - تسلط قراقویونلوها و آق قویونلوها بر ایران

(۴) شرایط نامساعد طبیعی و عدم کفایت منابع برای رفع نیازهای اقتصادی آنها - اصلاحات و تحول گسترده در عرصه های سیاسی و اقتصادی - تسلط صفویان بر ایران و ازبکان بر ماوراءالنهر

۱۱۴- پاسخ صحیح سؤالات زیر، به ترتیب در کدام گزینه بیان شده است؟

الف) پایتخت آخرین ایلخانان، کدام شهر بود؟

ب) کدام مناطق ایران در تهاجم مغولان، بیشترین خسارت را تحمل کردند؟

(۱) سمرقند - خراسان و ماوراءالنهر

(۲) سلطانیه - سیستان و خراسان

(۳) سلطانیه - خراسان و ماوراءالنهر

(۴) سمرقند - سیستان و خراسان

۱۱۵- هریک از عبارت‌های زیر، به کدام یک از شخصیت‌های عصر مغول - تیموری ارتباط دارد؟

الف) از جمله اساتید بی‌همتا در فنون معماری

ب) مؤلف کتاب «تاریخ گزیده»

ج) فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری

د) نامورترین نقاش عصر تیموری

(۱) محمدبن محمود اصفهانی - حمدالله مستوفی - شاهنامه دموت - کمال‌الدین بهزاد

(۲) محمدبن محمود اصفهانی - عطاملک جوینی - شاهنامه بایسنقری - غیاث‌الدین شیرازی

(۳) قوام‌الدین شیرازی - حمدالله مستوفی - شاهنامه بایسنقری - کمال‌الدین بهزاد

(۴) امیرعلیشیر نوایی - عطاملک جوینی - شاهنامه دموت - غیاث‌الدین شیرازی

فصل سوم: ایران در عصر باستان

(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)

صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- کدام گزینه درباره تقدم و تأخر زمانی رویدادهای زیر، درست است؟

(الف) پایان حکومت سلوکیان بر ایران با پیروزی اشکانیان

(ب) شکست کراسوس سردار روم از سپاه ایران به فرماندهی سورنا

(ج) تاج‌گذاری اردشیر بابکان در تیسفون و تأسیس سلسله ساسانی

(د) فتوحات مهرداد دوم و گسترش قلمرو اشکانیان تا رود فرات

(۱) «د» پس از «ب» و قبل از «ج» روی داد.

(۲) «ب» پس از «الف» و قبل از «ج» روی داد.

(۳) «ج» پس از «د» و قبل از «ب» به وقوع پیوست.

(۴) «الف» پس از «د» و قبل از «ب» به وقوع پیوست.

۱۱۷- با کدام واقعه، سلسله ساسانیان به پایان آمد و ایران وارد دوران اسلامی تاریخ خود شد؟

(۱) شکست سپاه ساسانی از اعراب مسلمان

(۲) سقوط شهر تیسفون، پایتخت ساسانیان

(۳) بی‌ثباتی وضعیت سیاسی حکومت ساسانی

(۴) مرگ یزدگرد سوم در اطراف شهر مرو

۱۱۸- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام گزینه بیانگر اطلاعات صحیحی است؟

(الف) گروهی از افراد درباره مسائل مهم حکومت، به‌ویژه جنگ و صلح، به پادشاه مشاوره می‌دادند.

(ب) پادشاهان، حکومت خود را هدیه‌ای از جانب خدای خویش می‌دانستند.

(ج) حاکمان این حکومت‌ها، از تجربه‌های شاهان پیشین خود استفاده کرده و یا از آن‌ها در مواردی تقلید می‌کردند.

(د) در تشکیلات اداری و دیوان‌های حکومت، گروه دبیران نقش مهمی داشتند.

(۱) عبارت «الف» میان حکومت‌های ساسانیان و هخامنشیان مشترک است.

(۲) عبارت‌های «ب» و «ج» میان حکومت‌های اشکانیان و مادها مشترک هستند.

(۳) عبارت «د» میان حکومت‌های هخامنشیان و ساسانیان مشترک است.

(۴) عبارت‌های «ج» و «الف» میان شاهان ساسانی و اشکانی مشترک هستند.

۱۱۹- کدام یک از عبارت‌های زیر صحیح است؟

(الف) قضات شاهی، عمدتاً به اختلافات حقوقی و مدنی رسیدگی می‌کردند.

(ب) دلیل توانمندی سواره نظام اشکانیان، پیشینه صحراگردی‌شان بود.

(ج) سپاه هخامنشی تا زمان داریوش یکم، متکی بر واحدهای مختلف پیاده نظام بود.

(د) در دوران هخامنشیان، قوانینی برای محدود کردن قدرت پادشاه وجود نداشته است.

(۱) «الف» و «ج»

(۲) «ب» و «د»

(۳) «ب» و «ج»

(۴) «الف» و «د»

۱۲۰- کدام یک از گزاره‌های زیر، درباره تحولات گروه‌ها و طبقات اجتماعی در ایران باستان نادرست است؟

(الف) در دوره هخامنشی، اهمیت فتوحات نظامی سبب شد جنگجویان در مقایسه با سایر گروه‌ها جایگاه بالاتری پیدا کنند.

(ب) نظام طبقاتی ساسانی بر اصالت نسب و خون استوار بود و تحرک اجتماعی در آن ممنوع یا بسیار دشوار بود.

(ج) موبدان زرتشتی در دوره ساسانی با امتیازات طبقه حاکم مخالفت می‌کردند و خواهان برابری اجتماعی بودند.

(د) در اثر اصلاحات خسرو انوشیروان، از قدرت اشراف درجه اول کاسته و بر نفوذ اشراف درجه دوم افزوده شد.

(ه) بخش عمده هرم اجتماعی ایران در دوران اشکانیان را نجبای درجه دوم تشکیل می‌دادند.

(۱) «الف» و «ج» و «د»

(۲) «ج» و «ه»

(۳) «ب» و «ج» و «ه»

(۴) «ب» و «د»

فصل سوم: نواحی انسانی

(درس های ۷ و ۸)

صفحه های ۸۳ تا ۱۱۴

پاسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۷ دقیقه

جغرافیا (۲)

۱۲۱- هریک از افراد زیر، در نواحی مختلفی زندگی می کنند و از فعالیت اقتصادی خود خبر می دهند؛ با توجه به گزاره های زیر، کدام گزینه نادرست نیست؟

(الف) از دهه ۱۹۷۰ میلادی، دولت به ما کشاورزان، بذره های اصلاح شده و آفت کش های شیمیایی اهدا کرده است.

(ب) این مراکز را در کنار مزارع بزرگ غله تجاری ایجاد می کنیم تا مازاد محصولات آن را استفاده کنیم.

(ج) عمده غذای مردم کشور ما غلاتی همچون گندم، برنج، جو و ... است.

(د) مزارع گندم و ذرت در عین حال که وسیع هستند، در تولید گوشت، لبنیات و پشم دام ها اثرگذار هستند.

(۱) عبارت «ب» در خصوص کشورهایی همچون روسیه و زلاندو صدق می کند.

(۲) عبارت «الف» مربوط به کشورهایی مثل فیلیپین و چین است که انقلاب سبز در آنان رخ داده است.

(۳) عبارت «ج» مربوط به مردم کشورهای آسیایی، آمریکایی و آفریقایی است.

(۴) عبارت «د» مربوط به کشورهایی همچون ایالات متحده آمریکا است که حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید می کند.

۱۲۲- کدام شکل بر اساس اطلاعات داده شده، به درستی ترسیم شده است؟

(الف) خدمات مربوط به جمع آوری و پردازش اطلاعات در آن انجام می شود.

(ب) هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه یافته رواج دارد.

(ج) گسترش آن ها بر چشم انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می گذارد.

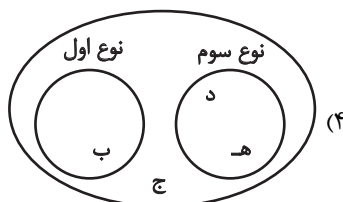
(د) در سی سال اخیر در جهان رشد قابل توجهی داشته است.

(ه) موجب پیدایش ساختمان های بلندمرتبه و برج های عظیم در شهرها شده است.

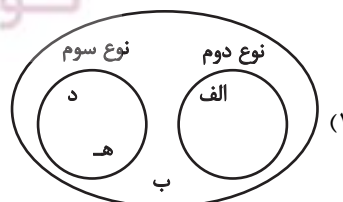
فعالیت های اقتصادی

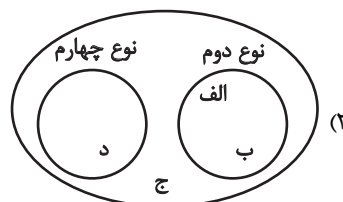
فعالیت های اقتصادی

فعالیت های اقتصادی

فعالیت های اقتصادی

۱۲۳- کدام گزینه درباره تجارت و اقتصاد جهانی درست است؟

- (۱) کشورهایی که اقتصاد آن‌ها بر صادرات مواد اولیه و خام استوار است، معمولاً در برابر نوسانات قیمت بازارهای جهانی آسیب‌پذیری زیادی دارند.
 - (۲) پس از جنگ جهانی دوم، کشورهای پیشرفته از سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر دست کشیدند و فقط به صادرات کالا پرداختند.
 - (۳) جاده ابریشم باعث شد تجارت جهانی دوباره به سطح محلی محدود شود.
 - (۴) کشورهای صادرکننده کالاهای کارخانه‌ای پیشرفته، درآمد خود را عمدتاً از فروش مواد اولیه و خام به دست می‌آورند.
- ۱۲۴- در ارتباط با مزارع پلانتیشن و شرکت‌های چندملیتی، چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟
- الف) شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ این شرکت‌ها، در نواحی گوناگون مستقر شده است و در مکانی واحد با دفتر مرکزی قرار ندارند.
- ب) با توجه به ماهیت برون‌مرزی این شرکت‌ها، تمرکز آن‌ها بر انتقال تکنولوژی پیشرفته به کشورهای میزبان، منجر به کاهش فاصله صنعتی میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه می‌شود.
- ج) خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک در مزارع تک‌محصولی، ناشی از این واقعیت است که خاک این مناطق برای سالیان متمادی تنها به کشت یک محصول خاص اختصاص یافته است.
- د) شرکت‌های چندملیتی با احداث مزارع وسیع تک‌محصولی در کشورهای نواحی جنب حاره‌ای، از نیروی کار ارزان قیمت این نواحی بهره می‌برند.
- ه) انحصارگرایی شرکت‌های چندملیتی در تولید کالا، موجب خروج کارخانه‌های داخلی از گردونه رقابت و در نتیجه افزایش وابستگی کشورهای میزبان به کشورهای پیشرفته شده است.

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۱۲۵- با توجه به شکل‌های زیر، کدام گزینه به مفهوم درستی اشاره دارد؟

- (۱) برخی از مناطق آزاد تجاری با وضعیت «ب» مواجه می‌شوند؛ در نتیجه در دستیابی به اهداف خویش موفق نیستند.
- (۲) بعضی از مناطق آزاد تجاری با اعمال عوارض گمرکی بیشتر نسبت به سایر مناطق، سعی می‌کنند به وضعیت «ب» دست یابند.
- (۳) برخی از مناطق آزاد تجاری با وضعیت «الف» مواجه می‌شوند؛ در نتیجه در دستیابی به اهداف خویش موفق نیستند.
- (۴) بعضی از مناطق آزاد تجاری با اعمال عوارض گمرکی کمتر نسبت به سایر مناطق، سعی می‌کنند به وضعیت «الف» دست یابند.

فصل سوم: جغرافیای انسانی ایران
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۶۳ تا ۸۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

جغرافیای ایران

۱۲۶- جمعیت یک کشور فرضی، ۸۰ میلیون نفر و تعداد موالید آن در سال، ۴ میلیون نفر است. اگر این کشور مهاجرت ورودی یا خروجی قابل توجهی نداشته باشد، ۳۵ سال طول می‌کشد تا جمعیت آن به ۱۶۰ میلیون نفر برسد. بر این اساس، تعداد مرگ‌ومیر سالانه در این کشور چقدر است؟

(۱) ۱/۴ میلیون نفر (۲) ۱/۶ میلیون نفر (۳) ۲/۴ میلیون نفر (۴) ۲/۶ میلیون نفر

۱۲۷- کدام گزینه در ارتباط با ساختمان جمعیت درست است؟

- (۱) در گذشته، مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار بوده است.
- (۲) امروزه آمار جمعیت نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های برنامه‌ریزان دارد.
- (۳) جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسیتی جز در زمان‌های خاص تفاوت چندانی ندارد.
- (۴) متخصصان به دلیل اهمیت، جمعیت را از لحاظ جنسیتی و سنی به گروه‌های مختلفی دسته‌بندی کرده‌اند.

۱۲۸- کدام گزینه، به ترتیب متن زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در دهه‌های اخیر به دلیل ... میزان مرگ‌ومیر کاهش یافته و سبب ... شده است و اگر سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند، منجر به ... نخواهد شد.»

- (۱) رونق صادرات نفت و گاز - افزایش رشد طبیعی جمعیت - توسعه اقتصادی
- (۲) لوله‌کشی و بهبود آب آشامیدنی - افزایش رشد طبیعی جمعیت - تعادل جمعیت
- (۳) رونق صادرات نفت و گاز - افزایش سریع جمعیت - تعادل جمعیت
- (۴) گسترش بهداشت و واکسیناسیون - افزایش سریع جمعیت - توسعه اقتصادی

۱۲۹- با توجه به عبارت‌های زیر، کدام نمودار درخصوص تقدم و تأخر تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران، به درستی ترسیم شده است؟

(الف) در این دوره، ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد.

(ب) کشور به قسمت‌های سرزمین، خوره، تسوگ و رستاک تقسیم شده بود.

(ج) در این زمان، ایران به ۲۴ استان تقسیم شده بود.

(د) به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم‌بندی می‌شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می‌رسید.

۱۳۰- چند اشتباه در تعاریف داده شده وجود دارد؟

(الف) دهستان: کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می‌شود.

(ب) روستا: واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت داشته باشند.

(ج) بخش: واحدی از تقسیمات کشوری که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده است و توسط فرماندار اداره می‌شود.

(۱) صفر (۲) سه (۳) دو (۴) یک

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ابزارهای شناخت
نگاهی به تاریخچه معرفت
(درس‌های ۷ و ۸)
صفحه‌های ۵۰ تا ۶۸

۱۳۱- شناخت حالات درونی نفس با کدام ابزار قابل شناسایی است؟

- (۱) عقل و قلب (۲) حس و شهود (۳) حس و قلب (۴) عقل و حس

۱۳۲- به ترتیب قلمرو شناخت حس، عقل و قلب کدام است؟

(۱) امور محسوس و غیرمحسوس - امور غیرمحسوس - امور محسوس و غیرمحسوس

(۲) امور محسوس - امور محسوس و غیرمحسوس - امور محسوس و غیرمحسوس

(۳) امور محسوس - امور محسوس و غیرمحسوس - امور محسوس

(۴) امور محسوس و غیرمحسوس - امور غیرمحسوس - امور محسوس

۱۳۳- کدام گزینه درباره گزاره «این قورباغه سبز یشمی است، پس با چشم انسان قابل دیدن است.» صحیح نیست؟

(۱) در شناخت آن حس بینایی دخیل بوده است.

(۲) تشخیص رنگ قورباغه به حس ما کمک می‌کند تفاوت آن را با اشیای دیگر تشخیص دهد.

(۳) چون حاصل شناخت حسی است، پس ابزار عقل در آن دخالتی ندارد.

(۴) تشخیص رنگ قورباغه توسط حس ما انجام شده و خطا در آن منجر به سلب اعتماد از حواس نمی‌شود.

۱۳۴- تشخیص اینکه آب برای رفع تشنگی است و غذا برای رفع گرسنگی نتیجه چیست؟

(۱) همکاری حس و عقل در شناخت تشابه اشیا (۲) دریافت حسی متفاوت از اشیا و کمک عقل

(۳) توانایی تشخیص علل توسط حس (۴) معتبربودن امور حسی با به‌کارگیری عقل

۱۳۵- کدام گزینه در مورد شناخت تجربی درست نیست؟

(۱) حاصل کار مشترک حس و عقل است. (۲) بر این پایه استوار است که هر پدیده علتی دارد.

(۳) دانشمند برای استفاده از آن، قواعدی عقلی را مفروض می‌گیرد. (۴) متفاوت عمل کردن طبیعت از اصول آن است.

۱۳۶- کدام مورد درباره معرفت‌شناسی یونان باستان به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) به نظر پروتاگوراس حواس انسان‌ها می‌تواند گزارش‌های متفاوتی از حقیقت ارائه دهد.
- (۲) سوفسطائیان با توجه به اینکه اصل شناخت را زیر سؤال می‌بردند به مغالطه متوسل شدند.
- (۳) پارمنیدس چون منکر حرکت بود، برای شناخت حسی ارزش و اعتباری قائل نبود.
- (۴) سوفسطائیان اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن سخن گفته‌اند.

۱۳۷- کدام عبارت به‌درستی به تفاوت رویکرد یا دیدگاه دکارت با بیکن در جریان معرفت‌شناسی دوره جدید اروپا اشاره نمی‌کند؟

- (۱) انسان به‌طور فطری معرفت‌هایی مستقل از تجربه دارد که ذاتی عقل هستند.
- (۲) دنباله‌روی از ارسطو در تکیه بر استدلال عقلی موجب عدم پیشرفت علوم تجربی شده است.
- (۳) توانایی انسان در کسب قواعد و گزاره‌های غیرتجربی متکی به استدلال عقلی محض
- (۴) مشارکت در نزاع معرفت‌شناسانه بر سر عیار و اعتبار حس یا عقل

۱۳۸- کدام گزینه دیدگاه فیلسوف یا مکتب نام‌برده را به‌درستی بیان می‌کند؟

- (۱) دنباله‌روی از ارسطو باعث عدم پیشرفت علوم تجربی شد، چراکه تجربه اصیل نیست: بیکن
- (۲) معرفت به وجود نفس مجرد و وجود خدا برآمده از حس و تجربه نیست، اما توسط تجربه قابل اثبات است: دکارت
- (۳) قوه ادراکی انسان معرفت‌هایی مثل «طلوع خورشید علت روشن‌شدن زمین است» را به‌صورت ذاتی در نزد خود دارد: کانت
- (۴) صدق یک باور به معنای مطابقت آن با واقع نیست، بلکه به معنای سودمندی عملی آن است: پراگماتیسم

۱۳۹- کدام مورد درباره اندیشه «نسبی‌گرایی» نادرست است؟

- (۱) در این اندیشه امکان رد و تأیید شناخت افراد به‌صورت دائم وجود ندارد.
- (۲) نسبی‌گرایی در معرفت‌شناسی به نسبی‌گرایی در هویت انسان، اخلاق، دین و حقوق انجامید.
- (۳) شناخت در این اندیشه، تابعی از شخص شناسنده و وضعیت خود او است.
- (۴) جریان نسبی‌گرایی باعث شد که واقع‌نمایی علوم تجربی بار دیگر با اشکال مواجه شود.

۱۴۰- طبق نظریه «پراگماتیسم» درباره معرفت و رسیدن به حقیقت کدام گزاره درست است؟

- (۱) تنها ابزاری که برای شناخت در دست داریم واقعیت اشیا را به ما نمی‌نمایاند.
- (۲) دستیابی به حقیقت مطلق نیازمند انطباق ذهن با واقعیات بیرونی است.
- (۳) حقیقت امری ثابت و تغییرناپذیر است.
- (۴) آنچه ما تجربه می‌نامیم، متأثر از مقولات عقلی است که در ساماندهی به مواد خام آن نقش بنیادی دارند.

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
(درس ۹)
صفحه‌های ۸۳ تا ۹۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۴۱- کدام گزینه بر اساس ترتیب قرارگرفتن مقدم و تالی در قضیه شرطی متصل متفاوت از سایر گزینه‌هاست؟

- (۱) گر برسد ناله سعدی به کوه کوه بنالد به زبان صدا
- (۲) دل عالمی بسوزی چو عذار بفرروزی تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا
- (۳) گربه مسکین اگر پر داشتی تخم گنجشک از زمین برداشتی
- (۴) تا نگردي آشنا زين پرده رمزي نشنوي گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

۱۴۲- کدام یک از موارد زیر درباره «قیاس استثنایی» نادرست است؟

- (۱) قیاس استثنایی هم می‌تواند از نوع «اتصالی» باشد و هم از نوع «انفصالی».
- (۲) در قیاس استثنایی اتصالی، یکی از مقدمات حتماً از نوع «قضیه شرطی متصل» است که ساختار «اگر... آنگاه...» دارد.
- (۳) اگر قیاسی شامل دو مقدمه باشد که یکی «شرطی» و دیگری «حملی» باشد، قطعاً یک قیاس «انفصالی» محسوب می‌شود.
- (۴) در قیاس استثنایی، نتیجه باید یا عین یکی از مقدمات یا نقیض یکی از آنها باشد.

۱۴۳- کدام یک از گزینه‌های زیر «قضیه شرطی متصل» محسوب می‌شود؟

- (۱) به خدا اگر این آدم وفادار باشد!
- (۲) این آقا اگرچه پول دارد، اما خسیس است.
- (۳) اگر راه درست زندگی کردن و سعادت‌مند بودن این است.
- (۴) اگر باران ببارد من بیارم.

۱۴۴- نوع کدام قضیه شرطی منفصل متفاوت با سه گزینه دیگر است؟

- (۱) نانا یا برای خود نان می‌پزد یا برای دیگران.
- (۲) موجود یا حیوان است یا غیرجسم.
- (۳) گروه خونی او یا غیر A است یا غیر O.
- (۴) سروش یا در آب است یا غرق نمی‌شود.

۱۴۵- اگر یک طرف قضیه مانعة‌الجمع «الف یا ب است یا ج» صادق یا کاذب باشد، به ترتیب در رابطه با قسمت دیگر آن چه می‌توان گفت؟

- (۱) حتماً صادق است - حتماً صادق است
- (۲) می‌تواند صادق باشد یا کاذب - حتماً کاذب است
- (۳) حتماً کاذب است - حتماً صادق است
- (۴) حتماً کاذب است - می‌تواند صادق باشد یا کاذب

۱۴۶- با توجه به «قضیه شرطی منفصل» و اقسام آن کدام گزاره صحیح نیست؟

- (۱) تنها در یکی از اقسام آن ممکن است که هیچ کدام از دو جزء قضیه صادق نباشند.
- (۲) تنها در یکی از اقسام آن با حذف کلمه «یا» دو قضیه حملی باقی می ماند.
- (۳) قطعاً در هیچ کدام از اقسام آن به پیوستگی و ملازمه دو نسبت حکم نشده است.
- (۴) تنها یکی از اقسام آن قابلیت تشکیل چهار قیاس استثنایی معتبر را دارد.

۱۴۷- در چه صورتی «مغالطه وضع تالی» رخ می دهد؟

- (۱) اگر تالی عین مقدمه دوم باشد.
- (۲) اگر مقدم با مقدمه دوم در تناقض باشد.
- (۳) اگر مقدمه دوم عین مقدم باشد.
- (۴) اگر تالی با مقدمه دوم در تناقض باشد.

۱۴۸- در کدام گزینه، استدلال مطرح شده با برچسب منطقی مقابل آن تطابق دارد؟

- (۱) به کوهستان می روم اگر تو بیایی. تو نیامدی، پس به کوهستان نمی روم. ← قاعده رفع تالی
- (۲) اگر فرد دیپلم انسانی داشته باشد، منطق خوانده است. فرد دیپلم تجربی دارد، پس منطق نخوانده است. ← مغالطه رفع مقدم
- (۳) پاس بدهی، گل می زنم. گل زدم، پس پاس دادی. ← قاعده وضع مقدم
- (۴) در کنکور یا قبول می شوم یا رد می شوم. رد شدم، پس قبول نشده ام. ← مغالطه وضع تالی

۱۴۹- کدام استدلال ها از نظر منطقی معتبر هستند؟

- (الف) اگر دانش آموز مطالعه کند، در آزمون موفق می شود. دانش آموز در آزمون موفق شده است؛ پس مطالعه کرده است.
 - (ب) اگر دانش آموز مطالعه کند، در آزمون موفق می شود. دانش آموز مطالعه نکرده است؛ پس در آزمون موفق نمی شود.
 - (ج) اگر دانش آموز مطالعه کند، در آزمون موفق می شود. دانش آموز در آزمون موفق نشده است؛ پس مطالعه نکرده است.
 - (د) اگر دانش آموز مطالعه کند، در آزمون موفق می شود. دانش آموز مطالعه کرده است؛ پس در آزمون موفق شده است.
- (۱) «ج» - «د» (۲) «الف» - «ب» (۳) «الف» - «ج» (۴) «ب» - «د»

۱۵۰- کدام گزینه نمونه ای از قیاس استثنایی انفصالی حقیقی معتبر است؟

- (۱) یا گاوصندوق خالی است یا چیزی در آن هست؛ هیچ چیز در گاوصندوق نیست، پس خالی است.
- (۲) یا این خودرو سفید است یا تمیز. این خودرو تمیز نیست؛ پس سفید است.
- (۳) یا این غذا شور است یا داغ. این غذا شور نیست؛ پس داغ است.
- (۴) یا این دانش آموز ورزشکار است یا منظم. این دانش آموز ورزشکار نیست؛ پس منظم است.

هستی و چیستی، جهان ممکنات،
جهان علی و معلولی
تا پایان «دیدگاه فلاسفه مسلمان»
درس‌های ۱، ۲ و بخشی از درس ۳
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- کدام یک از موارد زیر را نمی‌توان متصور بود؟

- (۱) علم به چیستی و هستی اشیای فراوان پیرامون خود
(۲) آگاهی از هستی امور مختلف توأم با مجهول بودن چیستی آن‌ها
(۳) عدم وجود تمامی چیستی‌های فراوانی که در ذهن داریم
(۴) آگاهی از چیستی اموری که از وجود ذهنی و خارجی آن‌ها بی‌خبریم

۱۵۲- **نهایی** کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مثلث دارای سه زاویه است. (حمل ضروری نیازمند دلیل)
(۲) مثلث سه ضلعی است. (حمل ضروری بی‌نیاز از دلیل)
(۳) مثلث متساوی‌الساقین است. (حمل غیرضروری نیازمند دلیل)
(۴) مثلث قائم‌الزاویه است. (حمل ضروری نیازمند دلیل)
۱۵۳- رابطه موضوع با محمول قضیه «ارتفاع و میانه در مثلث یکی است.» همانند رابطه موضوع با محمول قضیه مطرح‌شده در کدام گزینه است؟

- (۱) انسان حیوان متفکر است.
(۲) اسب شیهه‌کشنده است.
(۳) اسب بارکش است.
(۴) انسان نم‌کننده است.
۱۵۴- اگر کسی قضیه «ممکنات موجود هستند.» را مانند «مثلث دارای سه ضلع است.» بداند، چه نتیجه‌ای حاصل خواهد شد؟

- (۱) تفاوت قضایای امکانی و وجوبی برای این فرد از بین خواهد رفت.
(۲) نمی‌توان با موضوعی ممکن و محمول وجود، قضیه سلبی صادقی ساخت.
(۳) این فرد دیگر تفاوتی میان انسان و غیرانسان ادراک نخواهد کرد.
(۴) این فرد همه موجودات را واجب‌الوجود بالغیر خواهد دانست.

۱۵۵- **نهایی** کدام گزینه درباره رابطه علّیت صحیح نیست؟

- (۱) از کهن‌ترین مسائلی است که بشر به آن پرداخته است.
(۲) نمی‌توان گفت که تنها رابطه‌ای است که با تجربه کشف نمی‌شود.
(۳) رابطه‌ای است که بین یک علت و یک معلول در جهان واقع برقرار می‌شود.
(۴) یک طرف این رابطه علت و طرف دیگر آن فرایند وجودبخشی از جانب علت می‌باشد.

۱۵۶- کدام عبارت بیانگر تفاوت رابطه علیت با سایر روابط نمی‌باشد؟

- (۱) تنها رابطه ممکن میان ممکنات است.
(۲) تا علت نباشد، معلول هم پدید نمی‌آید.
(۳) یک طرف رابطه علیت، خود رابطه است.
(۴) رابطه‌ای نیست که مبتنی بر وجود دو طرف باشد.

۱۵۷- **پایانی** همه موارد زیر درباره معلول درست است؛ به جز ...

- (۱) تا علت نباشد، معلول هم نخواهد بود.
(۲) وجود معلول وابسته به علت است.
(۳) اگر معلول موجود باشد علت وجود دارد.
(۴) وجود معلول متوقف بر ماهیت علت است.

۱۵۸- کدام گزینه در رابطه با دیدگاه فلاسفه اروپایی درباره منشأ درک اصل علیت صحیح است؟

- (۱) دکارت معتقد بود هر انسانی اصل علیت را با استفاده از استدلال عقلانی درمی‌یابد.
(۲) همه تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس به اصل علیت پی می‌برد.
(۳) دیوید هیوم بیان کرد که ما یک نوع تداعی را تجربه می‌کنیم و خود علیت را درک نمی‌کنیم.
(۴) به نظر تجربه‌گرایان ذهن انسان رابطه علیت را نه رابطه‌ای ضروری بلکه توالی حوادث می‌پندارد.

۱۵۹- این دیدگاه که: «انسان از طریق حس به توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها پی می‌برد و رابطه علیت را بنا می‌نهد»، مربوط به کدام جریان فلسفی است؟

- (۱) تجربه‌گرایان و فلاسفه مسلمان
(۲) عقل‌گرایان و ابن‌سینا
(۳) عقل‌گرایان و دکارت
(۴) تجربه‌گرایان از جمله فرانسویس بیکن

۱۶۰- کدام گزینه به‌ترتیب بیانگر اختلاف نظر «دیوید هیوم» با «دکارت» و «ابن‌سینا» در باب منشأ درک اصل علیت است؟

- (۱) نشانی از اصل علیت در حس و تجربه یافت نمی‌شود. - نمی‌توان از یک رابطه ضروری علی در جهان خارج سخن گفت.
(۲) درک ما از علیت ناشی از عادت ذهنی در اثر تعاقب حوادث است. - نمی‌توان از یک رابطه ضروری علی در جهان خارج سخن گفت.
(۳) نشانی از اصل علیت در حس و تجربه یافت نمی‌شود. - حکم به مصادیق علیت به‌وسیله عقل محض صورت می‌گیرد.
(۴) درک ما از علیت ناشی از عادت ذهنی در اثر تعاقب حوادث است. - حکم به مصادیق علیت به‌وسیله عقل محض صورت می‌گیرد.

اقتصاد رشد و پیشرفت

(درس‌های ۱۰ و ۱۱)

صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۲۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۱۶۱- ایران از دوران باستان به دلایل متعددی، جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است، کدام مورد از جمله این دلایل نمی‌باشد؟

(۱) وسعت و پهناوری جغرافیایی

(۲) برخورداری از منابع طبیعی

(۳) قرار گرفتن در چهارراه بین‌المللی

(۴) جمعیت و تنوع قومی

۱۶۲- با توجه به مسیر تاریخی اقتصاد ایران، کدام یک از عبارات زیر نا درست است؟

الف) اقدامات محدود مذهبی و ملی مثل تأسیس دارالفنون، تأسیس شرکت اسلامیة در دوران صفویه چندان اثربخش نبود.

ب) در دوران حکومت پهلوی حتی ایجاد زمینه‌ای قانونی و زیرساخت‌های مواصلاتی، گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود نسبی بهداشت هم نتوانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری و هویتی برهاند.

پ) در دوران حکومت پهلوی بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، نبودن برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری اقتصادی، سیل ورود کالاهای خارجی، آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.

ت) در دوران قاجار با از دست دادن بخش مهمی از سرزمین و منابع ایران و هزینه‌های شکست در جنگ و عهدنامه‌های ننگین، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌ها از دست داد.

ث) در نیمه اول حکومت صفویه، علاوه بر یکپارچگی سیاسی، اقتصاد یکپارچه و مستقلی شکل گرفت که با سایر لایه‌های دینی، اجتماعی و فرهنگی کشور هماهنگی داشت.

(۴) «الف» - «پ»

(۳) «الف» - «ت»

(۲) «پ» - «ت»

(۱) «ب» - «پ»

۱۶۳- کدام مورد اصطلاح مناسب برای عبارت زیر است؟

«مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، که بتوانند روی پای خود بایستند تا در صورت به‌وجود آمدن بحران، تمامی نیازهای اساسی و حیاتی‌شان را خودشان تولید و تأمین کنند و وابسته به بیگانگان نباشند.»

(۲) مقاوم‌سازی اقتصادی

(۱) عدالت اقتصادی

(۴) نوسازی اقتصادی

(۳) قدرت اقتصادی دولت

۱۶۴- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید، پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

الف) اگر حرکت بر روی منحنی به سمت راست و با شیب منفی باشد، تولید کالای A، چه تغییری خواهد داشت؟

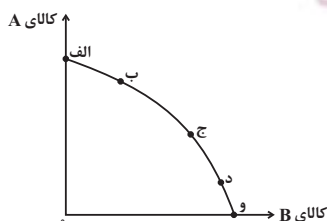
ب) افزایش منابع و مواد اولیه جدید که سبب تولید بیشتر هر دو کالای A و B شود، بیانگر چیست؟

(۱) ثابت می‌ماند - استفاده کارا از مواد اولیه جدید

(۲) کاهش می‌یابد - رشد اقتصادی و انتقال مرز امکانات

(۳) افزایش می‌یابد - توسعه ظرفیت‌های تولید

(۴) افزایش می‌یابد - استفاده کارا از منابع

۱۶۵- در محاسبات مربوط به تولید ناخالص داخلی، کدام یک از موقعیت‌های زیر می‌تواند باعث خطای محاسبه مجدد شود؟

(۱) یک برنامه‌نویس، نرم‌افزار سفارشی برای یک شرکت طراحی می‌کند و دستمزد خود را دریافت می‌کند.

(۲) بیمارستان غیردولتی حقوق پزشکان و پرسنل بیمارستان را پرداخت می‌کند.

(۳) یک کارخانه نساجی، پارچه تولید می‌کند و تمام آن را به یک شرکت تولید پوشاک می‌فروشد.

(۴) یک باغدار، سیب تولیدی خود را مستقیماً در بازار به خانوارها می‌فروشد.

۱۶۶- با توجه به جدول زیر، به ترتیب «تولید ناخالص داخلی واقعی» و «تولید ناخالص داخلی اسمی» در سال ۱۴۰۳ چند میلیون ریال است؟ (واحد

قیمت‌ها: میلیون ریال و سال ۱۴۰۲ به عنوان سال پایه در نظر گرفته شده است.)

سال ۱۴۰۳		سال ۱۴۰۲		
مقدار	قیمت	مقدار	قیمت	کالا
۲۵۰	۱۰۰۰	۳۰۰	۸۰۰	A
۵۰۰	۱۸۰۰	۴۰۰	۱۵۰۰	B

(۱) ۹۵۰,۰۰۰ - ۱,۱۵۰,۰۰۰ (۲) ۱,۰۵۰,۰۰۰ - ۱,۱۵۰,۰۰۰ (۳) ۹۵۰,۰۰۰ - ۱,۲۵۰,۰۰۰ (۴) ۱,۰۵۰,۰۰۰ - ۱,۲۵۰,۰۰۰

۱۶۷- در یک کشور فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یک سال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده‌ها، تولید ناخالص داخلی این

کشور چند میلیون ریال است؟

مواد غذایی	۵۰۰ تن از قرار هر تن	۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
ماشین‌آلات	۵,۰۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
پوشاک	۱۵,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد	۵۰۰,۰۰۰ ریال
ارزش خدمات ارائه شده	$\frac{۲}{۳}$ ارزش پوشاک	

(۴) ۲۷۷,۵۰۰

(۳) ۲۵۵,۵۰۰

(۲) ۲۶۵,۵۰۰

(۱) ۲۷۵,۵۰۰

۱۶۸- کدام عبارت در ارتباط با جدول زیر درست است؟

کشور «ب»		کشور «الف»		
دهک اول	دهک دوم	دهک اول	دهک دوم	سال
۲۴	۴	۲۴	۳	۱۴۰۱
۲۵	۵	۲۴	۴	۱۴۰۲
۲۴	۶	۲۵	۵	۱۴۰۳

(۱) توزیع درآمد در هر دو کشور طی سه سال عادلانه‌تر شده است.

(۲) در سال ۱۴۰۲، توزیع درآمد در کشور «الف» عادلانه‌تر از کشور «ب» است.

(۳) در سال ۱۴۰۳، توزیع درآمد در کشور «ب» ناعادلانه‌تر از توزیع درآمد در سال ۱۴۰۱ همان کشور است.

(۴) در سال ۱۴۰۱، توزیع درآمد در کشور «الف» عادلانه‌تر از کشور «ب» است.

۱۶۹- درباره وضعیت زیر کدام عبارت صحیح است؟

«یک مهندس ایرانی ساکن در کشور ترکیه، در ساخت یک پل برای این کشور فعالیت می‌کند و حقوق خود را از یک شرکت ترکیه‌ای دریافت می‌کند.»

(۱) این درآمد در تولید ناخالص داخلی ایران محاسبه می‌شود.

(۲) این درآمد در تولید ناخالص داخلی ترکیه محاسبه می‌شود.

(۳) این درآمد در تولید ناخالص داخلی هر دو کشور محاسبه می‌شود.

(۴) این درآمد به دلیل خارجی بودن مهندس، در تولید ناخالص داخلی هیچ کشوری محاسبه نمی‌شود.

۱۷۰- کدام یک از گزاره‌های زیر در خصوص رشد اقتصادی و همچنین منشأ آن نادرست بیان شده است؟

(۱) رشد اقتصادی مفهومی کمی است و اگر در جامعه‌ای میزان تولید در دوره‌ای معین نسبت به دوره قبل افزایش یابد، می‌گوییم در آن جامعه رشد صورت گرفته است.

(۲) پیشرفت اقتصادی کشور دارای مؤلفه‌هایی است که می‌توان مهمترین آن‌ها را رشد اقتصادی، شاخص‌های توسعه انسانی و شاخص توزیع عادلانه درآمد دانست.

(۳) کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیشتر و یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولید خود را افزایش می‌دهند و این امر به درآمد بیشتر می‌انجامد.

(۴) رشد اقتصادی صرفاً از طریق افزایش منابع فیزیکی مانند کارخانه و ماشین‌آلات محقق می‌شود و سرمایه‌گذاری در آموزش و ارتقای سرمایه انسانی نقشی در این روند ندارد.

آزمون ۱۳ شهریور ماه ۱۴۰۵

سؤالات اختصاصی دوازدهم علوم و معارف اسلامی

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	۱۰
۲	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰
۳	اختیاری	عربی، زبان قرآن (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۴	اجباری	تاریخ (۲)	۵	۲۰۱	۲۰۵	۸
۵	اختیاری	تاریخ (۱)	۵	۲۰۶	۲۱۰	

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
عربی، زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، کامران عبدالهی، امیرعلی فردین، حمیدرضا قاندامینی، مصطفی قدیمی فرد، مرتضی کاظم شیرودی، روح الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، رضا معصومی، محمدصادق محسنی، سیده محیا مؤمنی، محمدمهدی یعقوبی
تاریخ و جغرافیا	زهره دامیار، علیرضا رضایی، میلاد هوشیار

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه آرا	مهندسید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

■ ■ عَيْنِ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنْ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۷۱ - ۱۷۶)

۱۷۱- ﴿الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ...﴾:

(۱) ایمان آورندگان به خدا و پیامبران و کسانی که میان احدی از آنان تفاوتی قائل نیستند پادشاهانشان را [از خدا] خواهند گرفت!

(۲) افرادی که به خدا و فرستادگانش ایمان آوردند و میان هیچ کس از آنها فرقی نمی‌گذارند [خدا] مزدشان را به ایشان خواهد داد!

(۳) آنان که به خدا و پیامبران مؤمن هستند و میان کسی از آنها جدایی نینداختند [خدا] مزدهایشان را برای آنها خواهد آورد!

(۴) کسانی که به خدا و فرستادگانش ایمان آوردند و میان هیچ یک از آنان جدایی نینداختند [خدا] مزدهایشان را به آنها خواهد داد!

۱۷۲- «كَانَ أَبُوكَ أَجَوَدَ النَّاسِ، يَفْكَ الْأَسِيرَ لَوَجْهِ اللَّهِ وَ يُفْرِجُ عَنِ الْمَكْرُوبِ بَقْلِبٍ يَبْعَثُ الْأَمَلَ فِي نَفُوسِ الْيَائِسِينَ!»:

(۱) پدر تو بخشنده‌ترین مردم بود، اسیر را به‌خاطر رضایت خدا آزاد می‌کرد و با دلی که امید را در جان‌های مأیوس برمی‌انگیخت، اندوه غمگین را کم می‌کرد!

(۲) پدر تو از بخشنده‌ترین مردمان بود و برای خشنودی خدا، اسیر را آزاد می‌نمود و اندوه انسان‌های غمگین را می‌زدود و امید را در دل‌های ناامید زنده می‌کرد!

(۳) پدرت بخشنده‌ترین مردم بود، اسیر را برای خشنودی خدا آزاد می‌کرد و با قلبی که امید را در جان‌های افراد ناامید برمی‌انگیخت، اندوه غمگین را برطرف می‌نمود!

(۴) پدر تو از مردمان بخشنده بود که با آزاد کردن اسیر، خداوند را خشنود می‌ساخت و اندوه غمگین را برطرف می‌کرد و قلبی داشت که امید را در جان‌های ناامیدان زنده می‌کرد!

۱۷۳- عَيْنِ الْخَطَا:

(۱) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از خداوند پروا کنید و همراه راستگویان باشید!

(۲) سَأَسَافِرُ إِلَى قَرْيَةٍ قَدْ شَاهَدْتُ صَوْرَتَهَا أَيَّامَ صِغَرِي!: به روستایی سفر خواهم کرد که عکس آن را در روزگار کودکی‌ام دیده‌ام!

(۳) مَا أَحْسَنَ أَنْ نُطْعِمَ الْمَسَاكِينَ فِي أَيَّامِ الْحَاجَةِ!: چه خوب است که در روزهای تنگدستی، به نیازمندان غذا بدهیم!

(۴) يَا بُنَيَّ؛ لَا تَظْلَمْ أَبَدًا كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ!: ای پسرک من؛ هیچ‌گاه ظلم نکن چرا که تو دوست نداری ظلم کنی!

۱۷۴- عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) شَاهَدْتُ طِفْلاً كُلَّمَا أَخَذَ يُنَادِي أُمَّهُ، أُلْتَقِيَ إِلَيْهِ: کودکی را دیدم که هر بار شروع به صدازدن مادرش می‌کرد، به او توجه می‌کرد!

(۲) لَمْ أَسْتَطِعْ أَنْ أُرَدَّ صَدِيقِي الْخَائِبَ إِلَى الْجَامِعَةِ!: موفق نشدم که دوست اندوهگینم را به دانشگاه برگردانم!

(۳) لِأَخِي صَدِيقٌ ذُو مَكْرَمَةٍ يَسْتُرُ غُيُوبَ الْآخَرِينَ!: برادرم دوست صاحب کرامتی دارد که عیب دیگران را پنهان می‌کند!

(۴) لَا نَحْتَفِظُ بِالْحَيَوَانَاتِ فِي الْبَيْتِ وَ عَلَيْنَا أَنْ نُطْلِقَهَا فِي الطَّبِيعَةِ!: نباید حیوانات را در خانه نگه داریم و باید آن‌ها را در طبیعت رها کنیم!

۱۷۵- «به خدا پناه می‌برم از علمی که سود نمی‌رساند و از دعایی که شنیده نمی‌شود»: عَيْنِ الصَّحِيح:

(۱) أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ! (۲) أَعُوذُ مِنْ عِلْمٍ لَا نَنْتَفِعُ بِهِ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ بِاللَّهِ!

(۳) اللَّهُمَّ أَعُوذُ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا تَسْمَعُ! (۴) إِلَهِي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعِلْمِ الَّذِي لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا تَسْمَعُ!

۱۷۶- عَيْنِ الْخَطَا عَنْ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ: «يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِحْتِيَالِهِ»

(۱) ره منزل آن یافت کو راست رفت به صد حيله آن دیگری ره نیافت

(۲) زبان کذب اگر صد پرده بر خود تَنَد حقیقت آینه‌وار از میان برون خندد

(۳) راست بگو تا به هدف بر خورد تیر کج افتد به چپ و راست بر

(۴) به راستی طلب این تختِ برتری که مگس به دست مکر، نبرد استخوان ز دست هما

١٧٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « الْمُسْلِمُ الصَّالِحُ لَا يُطْعِمُ الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا يَأْكُلُ! »

(١) المسلم: مفرد مذکر - اسم فاعل؛ مصدره: إسلام - معرفة - معرب / مبتدأ و مرفوع، خبره: «الصَّالِح»؛

الجملة اسمیة

(٢) لَا يُطْعِمُ: فعل مضارع لِلنَّهْي - مزيد ثلاثي (من باب إفعال) - متعدّد - معلوم / فعل و مع فاعله خبرٌ لِـ «المسلم»

(٣) المساكين: اسم - جمع مكسّر و مفرد «المسكين» - مُعرّف بالألف و اللّام - معرب / مفعول و منصوب

بالياء

(٤) لَا يَأْكُلُ: فعل مضارع لِلنَّهْي - للمفرد المذكر الغائب - مجرّد ثلاثي - مجهول / فعل و مع نائب فاعله جملة فعلية

١٧٨- عَيْنَ الْخَطَا فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الْمَعْيَنَةِ:

(١) لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ: اسم إنّ (٢) لَا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ!: مفعول

(٣) لَا تَجْتَمِعْ خَصْلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ!: فاعل (٤) إِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالزَّرْعِ!: خبر إنّ

١٧٩- عَيْنَ اسْمَاءَ عَلَامَةٍ رَفَعَهُ «الْأَلْف»:

(١) لَا يَصِلُ عِدَدُ أَسْنَانِ الطِّفْلِ إِلَى عَشْرِينَ سَنًا إِلَّا بَعْدَ سَنَتَيْنِ مِنْ عُمُرِهِ!

(٢) اسْتَفَادَ الْمُهَنْدِسُونَ أَكْثَرَ مِنْ عَشْرَةِ أَطْنَانٍ مِنَ الدِّيْنَامِيْتِ لِشَقِّ الْقَنَوَاتِ!

(٣) إِنَّ السَّكُوتَ ذَهَبٌ وَ الْكَلَامَ فِضَّةٌ، إِنَّهُمَا مُفِيدَانِ فِي وَقْتَهُمَا!

(٤) تَأْثِيرُ أَوْزَانِ الْأَشْعَارِ فِي بَلَاغَةِ الْأَبْيَاتِ الشَّعْرِيَّةِ كَثِيرٌ!

١٨٠- عَيْنَ حَرْفِ «الْلَامِ» يَخْتَلِفُ عَنِ الْبَاقِي:

(١) لِيُكْمَلَ حَامِدٌ دِرَاسَتَهُ أَرْسَلَتْهُ أَسْرَتُهُ إِلَى طِهْرَانَ وَ قَامَتْ بِحِمَايَتِهِ!

(٢) لِيُعَاقِبَ أَخِي الْأَكْبَرَ شَاتِمَهُ الْأَحْمَقُ يَسْكُتُ عَنْهُ وَ يَدَعُهُ مُهَانًا!

(٣) لِنَذْهَبَ إِلَى الْمَدَائِنِ كَيْ نَزُورَ مَرْقَدَ الصَّحَابِيِّ الْجَلِيلِ سَلْمَانَ الْفَارَسِيِّ!

(٤) لِنَتَخَلَّصَ الشَّابَّ الْكَثِيرَ الْمَعَاصِي مِنْ شَرِّ ذُنُوبِهِ عَمَلٌ بِمَوْعِظَةِ عَالِمٍ!

درس‌های ۸ تا ۱۰

صفحه‌های ۹۵ تا ۱۳۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۸۱ - ۱۸۶)

۱۸۱- ﴿هُوَ أَشْأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا﴾ :

(۱) او شما را از زمین آفرید و برای عمارت و آبادانی آن برگزید!

(۲) او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد!

(۳) اوست که شما را از زمین به وجود آورد و خواست که شما آن را آباد کنید!

(۴) او همان کسی است که زمین را برای شما پدید آورد و آبادی آن را از شما خواست!

۱۸۲- «عندما كان مسافرو فُتِدْنَا يُريدونَ أن يَسْتَلِمُوا الأدويةَ المكتوبةَ على الوصفات، قال الصَّيْدِي: لا يَسْمَحُ لَنَا المسؤولُ أن أعطيكُم الحبوبَ المَهْدَنَةَ!»:

(۱) در آن زمان که مسافران کاروان ما خواستند داروهای نوشته‌شده روی نسخه را بخرند، داروخانه‌دار گفت: مجاز نیست که قرص مسکن به شما بدهیم!

(۲) هنگامی که مسافران هتل قصد داشتند که داروی تجویز شده روی نسخه را ببرند، مسئول داروخانه گفت: اجازه داده نشده که قرص‌های آرامش‌بخش را بدهیم!

(۳) هنگامی که مسافران هتل ما قصد گرفتن داروهای نوشته‌شده بر روی نسخه‌ها را داشتند، داروخانه‌دار گفت: مسئول به ما اجازه تحویل قرص‌های آرامبخش را به شما نمی‌دهد!

(۴) زمانی که مسافران هتل‌مان می‌خواستند که داروهای نوشته‌شده بر روی نسخه‌ها را دریافت کنند، داروخانه‌دار گفت: مسئول به ما اجازه نمی‌دهد که قرص‌های آرامبخش را به شما بدهم!

۱۸۳- «إِنْ كَانَ بئرُ النَّفْطِ فِي الطَّبَقَاتِ الصَّخْرِيَّةِ يَسْتَعْرِقُ اسْتِخْرَاجُهُ وَقْتًا طَوِيلًا»:

(۱) چاه نفت اگر در طبقات سنگی باشد استخراجش وقت زیادی می‌گیرد!

(۲) چاه نفت هرگاه در طبقه‌هایی از سنگ بود استخراج آن وقت زیادی می‌گرفت!

(۳) هرگاه چاه نفت در طبقاتی از سنگ‌ها باشد خارج کردن نفتش زمان زیاد خواهد گرفت!

(۴) اگر چاه نفت در طبقه‌های سنگی بوده باشد خارج کردن نفت آن وقت زیادی می‌گیرد!

۱۸۴- عَيْنُ الْخَطَأِ:

(۱) تَفْعُ الْمَعَالِمِ الْخَلَابَةِ فِي مَنَاطِقٍ مُخْتَلِفَةٍ وَ يَزُورُهَا السَّيَّاحُ لِمُشَاهَدَةِ جَمَالِهَا!: جاذبه‌های دیدنی در مناطق گوناگون قرار گرفته‌اند و گردشگران برای تماشای زیبایشان از آن‌ها بازدید می‌کنند!

(۲) الْمَنَاطِرُ الطَّبِيعِيَّةُ جَمِيلَةٌ وَ الرُّؤَا يُسْتَمْتَعُونَ بِالنَّظَرِ إِلَيْهَا!: چشم‌اندازهای طبیعی زیبا هستند و بازدیدکنندگان از نگاه کردن به آن‌ها لذت می‌برند!

(۳) يُسْتَخْرَجُ النَّفْطُ مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ ثُمَّ يُنْقَلُ إِلَى الْمَصَانِعِ!: نفت از درون زمین استخراج می‌شود، سپس به کارخانه‌ها منتقل می‌شود!

(۴) تُسْتَعْمَلُ مُشْتَقَّاتُ النَّفْطِ فِي صِنَاعَةِ أَشْيَاءَ كَثِيرَةٍ يَحْتَاجُ إِلَيْهَا الْإِنْسَانُ!: فرآورده‌های نفت در ساخت چیزهای بسیاری که انسان به آن‌ها نیاز دارد به کار برده می‌شوند!

۱۸۵- « هزاران اثر تاریخی در کشور عزیزمان می‌بینیم. ناگزیر به نگهداری از آن‌ها و تلاش برای جذب گردشگران هستیم! » عین الصَّحیح:

- (۱) نَرَى آلاف العلوم التاريخية في مُدُننا العزیزة. عَلینَا أَنْ نُحَافِظَ عَلِیْهَا وَ نُحَافِلَ حَتَّى نَجْذِبَ السَّائِحِينَ!
 - (۲) وَجَدْنَا مِائَاتِ الْأَثَارِ التَّارِخِيَّةِ فِي بِلَدِنَا الْعَزِيزِ. لَا بُدَّ لِي مِنَ الْمُحَافَظَةِ عَلِیْهَا وَ الْجِتْهَادِ لِجَذْبِ السَّائِحِ!
 - (۳) نَجِدُ فِي بِلَادِنَا الْعَزِيزَةِ أَلْفَ أَثَرٍ تَارِخِيٍّ. عَلِینَا بِالْمُحَافَظَةِ عَلِیْهَا وَ السَّعْيِ لِجَذْبِ السَّائِحِينَ الْأَجَانِبِ!
 - (۴) نُشَاهِدُ أَلْفَ الْمَعَالِمِ التَّارِخِيَّةِ فِي بِلَادِنَا الْعَزِيزَةِ. لَا بُدَّ لَنَا مِنَ الْحِفَافِ عَلِیْهَا وَ الْمُحَافَلَةِ لِجَذْبِ السَّائِحِينَ!
- ۱۸۶- عین الأنسب للمفهوم: « العقل السليم في الجسم السليم! »

- (۱) تن اگر خادم عقل است، سرافراز شود ورنه در چاه هوس، خسته و دمساز شود
- (۲) چو تن بیمار و کاهل شد، ز کار افتاد عقل تو به کار آید تو را عقلت، چو تن را پاک و خوش داری
- (۳) عقل است بند جان تو، تن چیست؟ بند عقل تو بشکن تو هر دو بند را، تا جان شود بی‌بند و بار
- (۴) خردمند مردم هنرپرورند که تن پروران از هنر لاغرند

۱۸۷- عین الصَّحیح في ضبط حركات الحروف:

- (۱) الصَّنَاعَاتُ الْيَدَوِيَّةُ فِي إِيْرَانِ تَجْذِبُ الْكَثِيرَ مِنَ السَّائِحِينَ مِنْ كُلِّ الْعَالَمِ!
- (۲) يَا حَضْرَةَ الصَّيْدَلِيِّ! رَجَاءً أَعْطِنِي مِحْرَاراً وَ مَرَهْمًا وَ حُبُوباً مُهْدَّئَةً!
- (۳) يُسْتَخْرَجُ الْإِنْسَانُ النَّفْطَ مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ وَ يَسْتَفِيدُ مِنْ مُسْتَقَاتِهِ!
- (۴) عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْابِيْبِ تَوْجَدُ لَوْحَاتٌ تَحْذِيرِيَّةٌ تُحَذِّرُ الْمَوَاطِنِينَ!

۱۸۸- عین المفعول مبنياً:

- (۱) يَعْلَمُ مَنْ يَتَوَاضَعُ أَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعِينَ!
- (۲) خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عِيُوبَكُمْ!
- (۳) كُلُّ مَنْ يَرَى كَهْفَ عَلِيٍّ صَدْرٍ يَتَعَجَّبُ!
- (۴) لَا شَكَّ أَنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ مَنْ يَرْحُمُ النَّاسَ!

۱۸۹- عین الصَّحیح في البناء للمجهول (حسب المعنى):

« اِسْتَحْدَمَ النَّاسُ النَّفْطَ فِي الصَّنَاعَةِ وَ ابْتَعَدَتِ الْأَرْضُ مِنَ السَّلَامَةِ بِاِكْثَارِهِمْ فِي اِلِاسْتِفَادَةِ مِنْهُ وَ حِينَئِذٍ يُهْدَدُونَ الْبِيئَةَ وَ تَتَعَرَّضُ الْحَيَاةُ لِلْمَوْتِ. »

- (۱) اِسْتَحْدَمَ النَّاسُ . . .
- (۲) اِبْتَعَدَ مِنَ السَّلَامَةِ . . .
- (۳) . . . وَ حِينَئِذٍ تُهْدَدُ الْبِيئَةُ
- (۴) . . . تَتَعَرَّضُ لِلْمَوْتِ

۱۹۰- عین فعلاً يُمْكِنُ أَنْ يُقْرَأَ مَجْهُولاً وَ معلوماً معاً (حسب المعنى):

- (۱) أَخْبِرْ مِنْ قَبْلِ هَذَا الطَّالِبَ أَنَّ لَدَيْنَا اِمْتِحَاناً غَداً!
- (۲) يُعْطِي اللَّهُ مِنْ نِعَمِهِ أَكْثَرَ لِمَنْ يَكْثُرُ شُكْرُهُ فِي الْحَيَاةِ!
- (۳) عَلَى امْتِدَادِ الْأَنْابِيْبِ تَوْجَدُ أَعْمِدَةُ اتِّصَالَاتٍ كَمَحَطَّاتِ الْإِنْذَارِ!
- (۴) عَلِمْنَا أَنَّ الصَّنَاعَ يَصْنَعُونَ مِنَ النَّفْطِ مُنْتَجَاتٍ مِثْلَ الْعَطُورِ!

لُغَةُ الْقُرْآن، مَكَّةُ الْمُكَرَّمَةِ وَ الْمَدِينَةُ
الْمُنُورَةِ، ثَلَاثُ قِصَصٍ قَصِيرَةٍ
درس‌های ۱ تا ۳
صفحه‌های ۱ تا ۴۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۹۱ - ۱۹۴)

۱۹۱- نهایی «إِذَا نَكُونُ نُقَادَ الْكَلَامِ لَا نَأْخُذُ الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ وَ نَتَفَكَّرُ عَنْ كُلِّ مَا نَسْمَعُهُ!»:

- (۱) اگر ناقدان سخن باشیم، باطل را از اهل حق نمی‌گیریم و تفکر می‌کنیم درباره هر آنچه می‌شنویم!
- (۲) چنانچه ناقد کلام باشیم، باطل را حتی از اهل حق نمی‌گیریم و درباره آنچه می‌شنویم، تفکر می‌کنیم!
- (۳) هرگاه ناقدان سخن شویم، از اهل حق، باطل را نمی‌گیریم و درباره هر آنچه گوش فرا می‌دهیم، تأمل می‌کنیم!
- (۴) اگر از نقدکننده‌های کلام باشیم، نباید باطل را از اهل حق بگیریم، بلکه باید در خصوص هر آنچه می‌شنویم اندیشه نماییم!

۱۹۲- نهایی «لَعَلَّ الْمُشْتَرِي يَشْتَرِي هَذِهِ الْبَضَائِعَ عَبْرَ الْإِنْتَرْنِتِ، لِأَنَّ الْأَسْعَارَ أَرْخَصَ مِنَ الْمَتَجَرِّ!»:

- (۱) امید است مشتری این کالا را از طریق اینترنت خریداری کند، زیرا قیمت‌های ارزانه‌تری از مغازه‌ها دارد!
- (۲) امید است مشتری این کالاها را از راه اینترنت بخرد، چون قیمت‌ها ارزانتر از مغازه هستند!
- (۳) شاید خریدار این اجناس را از طریق اینترنت بخرد، زیرا قیمت‌هایش ارزانتر از بازار هستند!
- (۴) شاید مشتری این کالا را از راه اینترنت خریده بود، چون قیمت‌ها ارزانتر از مغازه بودند!

۱۹۳- نهایی عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) أَتَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ! آيا می‌دانی تنها خداوند بر همه چیز تواناست!
- (۲) مَا سَافَرْتُ بِالطَّائِرَةِ لِأَنَّ بَطَاقَةَ الطَّائِرَةِ غَالِيَةٌ جَدًّا! با هواپیما سفر نکردم، قطعاً بلیت هواپیما بسیار گران قیمت است!
- (۳) أَيُّهَا النَّاسُ! أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ وَ إِنَّمَا مَاتُوا! ای مردم! اهل علم، اگر بمیرند زنده می‌شوند!
- (۴) كَأَنَّ إِرْضَاءَ جَمِيعِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ! گویی راضی کردن همه مردم هدفی است که به دست آورده نمی‌شود!

۱۹۴- «إِی كَاشَ مَرَدَمُ بَدِيْهَا رَا تَرَكَ كَنَنْدَ هَمَان طُورَ كِهْ خُدا أَنَان رَا بَدَان دَسْتُور دَاد!»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) يَا لَعَلَّ النَّاسَ قَدْ تَرَكَوْا سَيِّئَاتِهِمْ كَمَا يَأْمُرُهُمُ اللَّهُ بِهِ!
- (۲) لَعَلَّ النَّاسَ يَتْرُكُونَ السَّيِّئَاتِ لِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَهُمْ بِهَا!
- (۳) يَا لَيْتَ النَّاسَ يَتْرُكُونَ السَّيِّئَاتِ كَمَا أَمَرَهُمُ اللَّهُ بِهِ!
- (۴) لَيْتَ النَّاسَ يَتْرُكُ الذُّنُوبَ لِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَمَرَهُمْ بِهِ!

١٩٥- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: ﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا... ﴾

- (١) الله: اسم - مفرد مذكر - معرفة (علم) / مبتدأ و مرفوع
 - (٢) يحبّ: فعل مضارع - للغائب - مزيد ثلاثي / فاعله: «الذين»
 - (٣) سبيل: اسم - جمع تكسير أو جمع مكسر (مفردة: سبيل) / مجرور بحرف الجر
 - (٤) يقاتلون: فعل مضارع - للغائبين - مزيد ثلاثي (مصدره: مُقاتلة) / فعلٌ و فاعل؛ الجملة فعلية
- ١٩٦- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي بِنَاءِ الْمَجْهُولِ:

- (١) إِنَّ هَذَا الرَّجُلَ يَبِيعُ الصَّحْفَ فِي السُّوقِ!: بِيَعَتِ الصَّحْفَ .
 - (٢) نَهَيْتُ وَلَدِي عَنِ ارْتِكَابِ السَّيِّئَاتِ!: نُهُ وَلَدِي ...
 - (٣) إِنَّ اللَّهَ يَهْبُ الرِّجْلَ رِزْقًا كَثِيرًا فِي حَيَاتِهِ!: يُهْبُ الرِّجْلَ ...
 - (٤) الْمُؤْمِنُ يَزُورُ الْكَعْبَةَ الْمَشْرُفَةَ!: تُزَارُ الْكَعْبَةُ ..
- ١٩٧- عَيْنَ الْجَوَابِ الَّذِي كُلُّهُ كَلِمَاتٌ مَبْنِيَّةٌ:

- (١) هناك - أربع - أحد عشر - كلّ
- (٢) إذهبي - أيّ - أعطي - لاتبّع
- (٣) يَعْمَلُنَ - إحدى عشرة - ما - أنزل
- (٤) أَضِيفُ - الياء - لدي - تُمّ

١٩٨- عَيْنَ الْعِبَارَةِ الَّتِي لَيْسَ فِيهَا مَا جَاءَ بَيْنَ الْقَوْسَيْنِ:

- (١) ذَهَبْتُ إِلَى الْمَطْعَمِ مَعَ أُخْتِي الصُّغْرَى! (المقصود)
- (٢) الْأَزْرَقُ السَّمَائِيّ مِنْ أَجْمَلِ الْأَلْوَانِ فِي الطَّبِيعَةِ! (المنقوص)
- (٣) وَلَدِي؛ حَاوِلْ لِمَا تُحِبُّ جَدًّا فِي حَيَاتِكَ! (صحيح الآخر)
- (٤) إِنَّنِي سَأَشْتَرِي سَلَّةَ زَرْقَاءَ مِنَ السُّوقِ غَدًا! (الممدود)

١٩٩- عَيْنَ حَرْفِ النَّوْنِ مِنَ الْحُرُوفِ الزَّائِدَةِ لِلْفِعْلِ:

- (١) بَعْضُ الْمُدْرَسَاتِ يَنْتَظِرْنَ حَتَّى تَفْرَغَ الْمَدْرَسَةُ مِنَ الطَّلَابِ!
- (٢) إِنَّ الْإِعْصَارَ رِيحٌ شَدِيدَةٌ تَنْتَقِلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ!
- (٣) انْفَتَحَتْ أَبْوَابُ مَدْرَسَتِنَا الْكَبِيرَةِ عِنْدَمَا عَصَفَتْ رِيَا حُ شَدِيدَةٌ!
- (٤) الْقَائِدُ يَأْمُرُ الْمُقَاتِلِينَ أَنْ لَا يَنْشُرُوا أَخْبَارَ الْكُذْبِ فِي الْمِيَادِينِ الْحَرْبِيَّةِ!

٢٠٠- عَيْنَ فِعْلًا يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ: (مَنْ حَيْثُ كَوْنُهُ مَجْرَدًا أَوْ مُزِيدًا)

- (١) أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يُوَصِّينَا بِالْإِحْسَانِ!
- (٢) يُمْنَعُ التَّلْمِيذُ عَنِ الْكُسْلِ وَ هُوَ صَعْبٌ لَهُ!
- (٣) ﴿ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتَنْثِيرُ سَحَابًا ﴾
- (٤) ﴿ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا ﴾

درس‌های ۱۰ و ۱۱

صفحه‌های ۹۰ تا ۱۱۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۸ دقیقه

تاریخ اسلام (۲)

۲۰۱- کدام عبارت در ارتباط با واژه «یرغو» درست است؟

(۱) دادگاهی که در دوره مغول‌ها به حل و فصل اختلافات حقوقی می‌پرداخت.

(۲) مجموعه قوانین مغولان تا قبل از آن که مسلمان شوند.

(۳) کسی که به دعاوی حقوقی مغول‌ها رسیدگی می‌کرد.

(۴) نام مجموعه قوانین دوره فرمانروایی تیمور بود.

۲۰۲- کدام یک از گزاره‌های زیر صحیح است؟

(۱) حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن یازدهم هجری با به قدرت رسیدن صفویان به پایان رسید.

(۲) بنیان‌گذار حکومت مغولان کبیر در هند، بابر بود.

(۳) تیمور طی دو مرحله یورش، سرتاسر ایران را تحت سیطره خود درآورد.

(۴) قراقویونلوها و آق‌قویونلوها با پی افکندن حکومت‌هایی، نواحی شرقی و مرکزی ایران را تصرف کردند.

۲۰۳- کدام گزینه درباره حمله مغولان به ایران، نادرست است؟

(۱) چنگیزخان به بهانه کشتار بازرگانان اعزامی خود، فرمان حمله به ایران را صادر کرد.

(۲) موج اول حمله مغولان به ایران هشت سال طول کشید.

(۳) حدود سی سال بعد از نخستین حمله، مغولان به فرماندهی هولاکوخان دوباره به ایران حمله کردند.

(۴) سلطان محمد خوارزمشاه در زمان حمله مغول با خلافت عباسی اختلاف و درگیری داشت.

۲۰۴- کدام گزاره در رابطه با شهر و شهرنشینی در عصر مغول - تیموری صحیح نمی‌باشد؟

(۱) «یاسا» چنگیز به مغولان توصیه می‌کرد از شهر و شهرنشینی دوری گزینند.

(۲) پس از استقرار حکومت ایلخانی، رشد نسبی تجارت به احیای شهرنشینی کمک کرد.

(۳) شهر و شهرنشینی در عصر تیموریان با یورش‌های تیمور دچار رکود و زوال شد.

(۴) شهرهای هرات و یزد در دوره جانشینان تیمور رونق چشمگیری یافتند.

۲۰۵- بنیان قوانین جاری در ایران دوران اسلامی مبتنی بر چه بود؟

(۱) داوری حقوقی

(۲) شریعت اسلام و عرف

(۳) محاکم سه‌گانه شرع، مظالم و حسبه

(۴) قوانین عرفی و فرهنگی

درس‌های ۹ تا ۱۱
صفحه‌های ۸۵ تا ۱۰۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

تاریخ اسلام (۱)

۲۰۶- کدام یک از گزینه‌های زیر به «عثمان بن حنیف» منسوب است؟

(۱) معاویه در جنگ صفین وی را در میان سپاه امام برای پایان دادن به نبرد مأمور کرد.

(۲) والی بصره در زمان جنگ جمل که توسط امام علی (ع) نصب شده بود.

(۳) یکی از اشراف عرب که نفی نگاه نژادی به عرب و عجم را مورد اعتراض قرار داد.

(۴) وی به بهانه عدم شناخت حق از باطل، نه به جبهه امام علی (ع) و نه به جبهه مخالف آن حضرت پیوست.

۲۰۷- حضرت علی (ع) پس از قتل چه کسی با سپاهش به محل تجمع خوارج در نهروان رفت و به آنان پیغام داد که کشتندگان یارانش را تحویل دهند؟

(۱) عبدالله بن خباب بن ارت (۲) عمار بن یاسر

(۳) عبدالله بن عباس (۴) ابوموسی اشعری

۲۰۸- امام حسن (ع) چه کسی را برای انتقال شروط خود در خصوص صلح به نزد معاویه فرستاد؟

(۱) عبیدالله بن عباس (۲) قیس بن سعد

(۳) سعید بن قیس (۴) عبدالله بن نوفل

۲۰۹- کدام یک از اقدامات زیر، در جریان جنگ با امام حسن (ع)، موجب شد تا قریب به دو سوم سپاه امام در عراق به معاویه بپیوندند؟

(۱) پذیرش مشروط بیعت با معاویه از سوی امام (۲) پیوستن شبانه فرمانده سپاه عراق به معاویه

(۳) اعلام وفاداری اشراف عراق نسبت به معاویه (۴) به قتل رساندن جاسوسان معاویه به دستور امام

۲۱۰- معاویه در جهت پیشبرد کدام یک از اهداف خود، حدیث‌سازی را به خدمت گرفت؟

(۱) رواج تفکر جبرگرایی (۲) بدگویی از امام علی (ع) و آزار شیعیان

(۳) تبدیل خلافت به پادشاهی (۴) موروثی کردن خلافت